

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 130, ЧИСЛО 43, П'ЯТНИЦЯ, 27 ЖОВТНЯ 2023 РОКУ

1893

Vol. 130, No. 43, FRIDAY, OCTOBER 27, 2023

\$2.00

Росіяни перегруповуються біля Авдіївки

Модернізовані російські бронетранспортери знищені під Авдіївкою, жовтень 2023 року. (Фото: Мілітарний портал)

За даними Генштабу ЗСУ, на Авдіївському напрямку ворог не полишає спроб оточити Авдіївку, активно застосовує авіацію, зокрема, за три дні (23-25 жовтня) в районі Авдіївки російські терористи скинули понад 50 керованих авіаційних бомб, атакує на всіх напрямках на сході та півдні, але ЗСУ тримають оборону та завдають росіянам значних втрат.

Російські війська на Авдіївському напрямку 23 жовтня безуспішно наступали біля шести населених пунктів – Кераміка, Степового, Авдіївки, Тоненького, Опитного,

Невельського Донецької області. Там Сили оборони відбили понад 20 атак.

24 жовтня на авдіївському напрямку ворог вів штурмові дії за підтримки авіації поблизу Степового, Авдіївки, Северного та Невельського Донецької області.

Голова військової адміністрації міста Авдіївка Віталій Барабаш повідомив, що загарбники взяли під вогневу контролю єдину дорогу до міста, що ускладнює евакуацію та постачання гуманітарної допомоги.

(Закінчення на стор. 3)

Успіх України є життєво важливим для національної безпеки Америки

Президент Джо Байден виступає з Овального кабінету Білого дому 19 жовтня у Вашингтоні про війну в Ізраїлі та Україні. (Фото: The White House)

Президент США Джо Байден 19 жовтня звернувся до народу США зі спеціальною промовою щодо Ізраїлю та України. Офіційна причина промови – „відповідь на терористичні атаки ХАМАСу та на триваючу жорстоку війну проти України“. Метою його виступу було переконати американську націю та американських конгресменів, у тому числі опозиційних до президента, проголосувати за продовження військової та фінансової допомоги для України, позаяк щодо Ізраїлю є більше згоди. Через це значна частина промови Байдена присвячена його баченню російської агресії. Внизу – „українська“ частина звернення президента до американського народу.

Напад, який терористи вчинили проти Ізраїлю, насправді є відлунням майже 20 місяців війни, трагедії та жорстокості, завданих українцям – народу, який дуже сильно постраждав відтоді, як Путін розпочав своє тотальне вторгнення в Україну. Ми про це не забули.

Ми не забули про масові поховання, тіла зі слідами тортур, про те, як згвалтування перетворилося на зброю росіян, а також про тисячі і тисячі українських дітей, насильно вивезених до Росії, вкрадених у своїх батьків. Це жахливо!

ХАМАС і Путін – це різні типи загроз світові, але їх об'єднує одне. І одні, і інші хочуть знищити сусідню демократію, зрівняти її з землею. Саме для цього Путін заперечує, що Україна має або коли-небудь мала справжню державність. Він стверджує, ніби це Радянський Союз створив Україну.

А два тижні тому він заявив світові, що якщо Сполучені Штати і наші союзники припинять військову підтримку України – а, мовляв, якщо це

(Закінчення на стор. 7)

ХРОНІКА ВІЙНИ

Росія намагається наступати вздовж всього фронту

Генштаб України повідомив 23 жовтня, що Сили оборони відбили 90 атак армії Росії в усіх напрямках – це майже вдвічі більше, ніж у середині жовтня. Як заявив Радник керівника Офісу Президента України Михайло Подоляк, Росія на цьому етапі війни „вкладається“ у масштабні „м'ясні“ контрштурми, щоб пройти хоча б на 500 метрів заради пропагандистських цілей.

Окрім Авдіївки, яку війська РФ намагаються оточити, росіяни наступали на Куп'янському, Лиманському, Бахмутському, Мар'їнському та Шахтарському напрямках. На лінії Лиман-Кремінна-Куп'янськ Росія атакувала Синьківку, Іванівку, Надію, а за даними DeepState – ще й Райгородку, Макіївку та Діброву. Це найбільша

географія російських атак за 2023 рік у цьому напрямі.

Держприкордонслужба України повідомила 23 жовтня, що росіяни вже кілька діб намагаються взяти позиції Сил оборони в Мар'їнці на захід від Донецька, де тримають оборону прикордонники спільно з військовослужбовцями однієї з бригад ДШВ.

Увечері 24 жовтня кримські Telegram-канали повідомили про потужний вибух у Севастополі, а окупантська влада заявила про „штатні заходи“.

У зоні відповідальності Оперативно-стратегічного угруповання військ (ОСУВ) „Таврія“ протягом 24 жовтня втрати російських військ

(Закінчення на стор. 2)

Польща призначила нового посла в Україні

Новим послом Польщі в Україні стане 68-річний історик і журналіст Ярослав Гузи.

Наказ про призначення Я. Гузи 24 жовтня вручив міністер закордонних справ Збігнєв Рау.

Ярослав Гузи – соціолог за освітою, в комуністичні часи провадив активну опозиційну діяльність, за що був інтернований. На початку 1990-их

років був радником міністра оборони, потім займався підприємництвом. Дружина – відома польська журналістка, гендиректорка телеканалу „Белсат“ Агнешка Ромашевська-Гузи.

На посаді посла Польщі в Україні Я. Гузи змінить Бартоша Ціхоцького, який обіймає її з лютого 2019 року.

Укрінформ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ СБУ передала до суду справу Митрополита

КИЇВ. – Служба безпеки завершила розслідування і направила до суду обвинувальний акт щодо настоятеля Києво-Печерської лаври Павла (Павла Лебідя), який причетний до підривної діяльності проти України. Митрополит обвинувачується у порушенні рівноправності громадян залежно від їхніх релігійних переконань; виправдовуванні, визнанні правомірною, запереченні збройної агресії Росії проти України. Санкції статей передбачають до восьми років позбавлення волі з конфіскацією майна. 14 липня суд змінив йому запобіжний захід – замість домашнього арешту ухвалено тримання під вартою до 14 серпня чи внесення застави у розмірі понад 33 млн грн. Вже 7 серпня Лебідь вийшов з-під варти під заставу. (УНІАН)

■ У Дніпрі затримано шпигуна

ДНІПРО. – Контррозвідка Служби безпеки провела на Дніпропетровщині багатоходову спецоперацію, в результаті якої затримано ще одного агента Головного управління розвідки Росії, який збирав дані про переміщення Сил оборони у напрямках східного та південного фронтів. 3 листопада 2022 року по квітень 2023 року всю отриману інформацію він дистанційно надсилав своєму „зв'язковому“ Владлену Татарському. Зазначається, що ворожий інформатор має дві судимості та загальний тюремний „стаж“ майже вісім років, який отримав за крадіжки, незаконне заволодіння транспортними засобами, хуліганство та нанесення тяжких тілесних ушкоджень. Татарський дистанційно завербував його восени 2022 року і запропонував співпрацю на користь Росії. (УНІАН)

■ Порадила відрізати ногу

ХАРКІВ. – Гучний скандал розгорівся в Харкові, де українському захисникові Дмитрові Олійнику, який ледь не залишився без ноги, відмовили надати необхідну групу інвалідності. Голова обласної медико-соціальної експертної комісії Лариса Бунічева порадила учасникові бойових дій відрізати ногу. Чоловік під час боїв за Харків отримав важке поранення ноги, щоб врятувати кінцівку довелося зробити 15 операцій, але функціональність ноги втрачена безповоротно, і нога є біопротезом. Олійник нагадав, що відповідно до Закону України „Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні“, якщо поранення пов'язане із захистом Батьківщини, то група підвищується на один ступінь. У Харківській обласній комісії беруть за це 3-4 тис. дол. (УНІАН)

■ Перевізник переправляв за кордон

ОДЕСА. – На Одещині затримали підприємця-перевізника, який переправив за кордон 18 ухлянтів під виглядом водіїв міжнародних автобусних рейсів. Про це повідомив прес-секретар Ізмаїльського прикордонного загону Ігор Перегняк. Ліквідовано канал незаконного переправлення чоловіків через державний кордон через систему „Шлях“. Встановлено організатора каналу – директора транспортно-підприємства, який за грошову винагороду вносив фіктивні відомості до інформаційної системи „Шлях“. Підозрюваного, який займається міжнародними пасажирськими перевезеннями, затримали 19 жовтня в Ізмаїлі. Клієнти підприємця безперешкодно виїжджали з України, а після перетину державного кордону через пункти пропуску „Рені“ та „Орлівка“ назад вже не поверталися. Прикордонники спільно з поліцією здійснили обшуки в Ізмаїлі та вилучили велику кількість грошей та предмети, що підтверджують скоєння злочину. (УНІАН)

■ Осимини буде менше

КИЇВ. – Українські аграрії у 2023 році посіють на 20 відс. менше озимих, ніж у 2022 році, через нестачу фінансування. Про це заявив народний депутат та член Комітету ВР з питань аграрної та земельної політики Дмитро Соломчук. Скорочення посівних площ під озимі призведе до зменшення врожаю пшениці у наступному році. (Укрінформ)

Новий транш макрофінансової допомоги від ЄС

Європейський Союз виділив для України уже дев'ятий транш макрофінансової допомоги. Цього разу сума склала 1.5 млрд євро. Про це у своєму телеграмі повідомив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль.

Окрім того, зазначив прем'єр-міністр, нині спільнота працює з Єврокомісією над новою довгостроковою програмою Ukraine Facility. Її загаль-

ний обсяг складає 50 млрд євро. За його словами перші 18 млрд з цієї суми Україна може отримати вже наступного року.

Загалом бюджетна підтримка ЄС у 2023 році вже становить 15 млрд євро – це один із найважливіших факторів, який допомагає Україні бути економічно сильною та стійкою.

Telegram-канал Дениса Шмигала

Допомога Україні із експортом зерна

КИЇВ. – В Українській зерновій асоціації (УЗА) оголосили про досягнення домовленості з Румунією щодо проекту з розвитку Дунайського шляху експорту. Йдеться про створення якірних стоянок у румунських територіальних водах для перевантаження українського зерна з барж на великотоннажні судна.

За даними організації, обговорення цього проекту в межах налагодження експорту зерна з України в умовах блокади Росією українських чорноморських портів розпочали ще на початку літа. На сьогодні домовлено, що румунська сторона створить п'ять якірних стоянок для рейдової перевалки українського зерна в порту Констанца.

В Асоціації зазначають, що для України це значно знижує вартість логістики та сприятиме розвитку ефективного маршруту Дунайським шляхом.

Також УЗА активно працювала задля створення сприятливих умов для розвитку портової інфраструктури на Дунаї, а також покращення ефективності та здешевлення логістики в дунайські порти, зокрема здешевлення для українського зерна залізничного транспорту через Молдову, переведення на цілодобовий режим роботи Сулінського каналу в Румунії тощо.

У результаті експорт через дунайські порти з часу повномасштабного вторгнення зріс з 40 тис. тонн до 4 млн тонн на місяць. Усі ці кроки дозволять наростити обсяги експорту зерна з України через Дунай на рівні 30-35 млн тонн на рік.

„rfl.fr“, „uga.ua“

Випробували новий зерновий коридор

РИГА. – Україна та Латвія випробували новий зерновий коридор, який дозволяє транспортувати українське зерно до портів країн Балтії за допомогою залізниці. У столичному порту Риги розвантажено перший тестовий потяг з українським зерном, доставлено 1,423 тонни ріпаку, для перевезення яких знадобилося 54 контейнери. З початку повномасштабної війни Ризький порт допомагав вивозити зернову продукцію з України, однак вона доставлялася автомобільним транспортом, що не можна порівняти з можливостями залізниці. Керівник департаменту наливних складів порту Едгарс Рудзітіс підкреслив, що термінал готовий приймати зернові контейнерні поїзди з України, він має необхідні технології для обробки контейнерів, а також склади та відповідну інфраструктуру для вантажів.

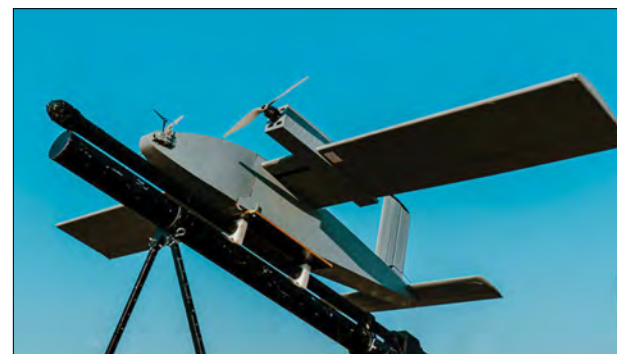
Укрінформ

Запускають серійне виробництво БПЛА „Відсіч“

В Україні серійно вироблятимуть нові безпілотні літальні апарати „Відсіч“. Розробкою займалася компанія „First Contact“, яка працює з БПЛА з 2014 року. Безпілотник, призначений для атак російських позицій, може нести боєголовку вагою 2-3 кг на відстані до 40 км під управлінням оператора. „Одна з переваг моделі – непомітність: його практично не видно і не чути в небі під час роботи“, – розповіли в „Армії дронів“.

Безпілотник вже випробували в бойових умовах. Розробники уточнили, що нова БПЛА працює в парі з дронами-розвідниками.

Мілітарний портал

Безпілотний літальний апарат „Відсіч“

Росія намагається...

(Закінчення зі стор. 1)

становили 409 осіб, троє загарбників здалися в полон. Зазначається, що знищено 27 одиниць військової техніки загарбників, зокрема 3 танки, 8 ББМ, 7 артсистем, 1 СПГ, 4 БПЛА, 4 одиниці автомобільної техніки. Безуспішними були наступальні дії російських військ у районах Степового, Авдіївки, Сєверного, Невельського, де відбито понад 10 ворожих атак.

Водночас Сили оборони України продовжують наступальну операцію на Мелітопольському напрямку та штурмові дії південніше Бахмуту Донецької області.

* * *

На Херсонщині через різке погіршення безпекової ситуації з 23 населених пунктів, які регулярно та потужно обстрілює російська армія, проводиться обов'язкова евакуація понад 800 дітей у супроводі батьків. Це рішення ухвалили під час засідання Ради оборони Херсонщини. Влада змушена вдається до такого кроку, щоб зберегти життя дітей, які уже тривалий час живуть під обстрілами, не мають доступу до базових потреб та можливості

нормально навчатися.

Правоохоронці вивозять дітей з-під обстрілів у спеціальному броньованому транспорті, на дітях засоби індивідуального захисту. Після чого волонтери та представники місцевої влади перевозять сім'ї до визначених місць проживання. Евакуйованим допоможуть в оформленні спеціальних виплат, отриманні гуманітарної допомоги, облаштуванні побуту та забезпечать психологічною підтримкою.

Обов'язкову евакуацію здійснюють з низки населених пунктів Бериславського, Каховського і Херсонського районів: Дудчан, Качкарівки, Милового, Новокаїр (Милівська сільська територіальна громада), Золотої Балки, Михайлівки (Новоолександрівська сільська територіальна громада), Осокорівки (Нововоронцовська селищна територіальна громада), Берислава, Зміївки, Новоберислава (Бериславська міська територіальна громада), Тягинки, Бургунки, Львового, Миколаївки, Одрадокам'янки, Ольгівки (Тягинська сільська територіальна громада), Червоного Маяку (Новорайська сільська територіальна громада), Веселого, Козацького (Новокаховська міська територіальна громада) Антонівки, Комишан, Садового, Приозерного (Херсонська міська територіальна громада).

Укрінформ

Росія вдарила по терміналу „Нової пошти“ на Харківщині

Близько 22:15 в суботу, 21 жовтня, російська армія з території Белгородської області вдарила ракетою з комплексу С-300 по терміналу „Нової пошти“ в смт Коротич Харківської області. Через незначну відстань від точки запуску, удар відбувся майже одночасно з сигналом повітряної тривоги, і працівники не встигли сховатися.

У результаті загинуло шість осіб (чоловіки у віці від 21 до 31 року), ще 17 зазнали поранень (чоловіки віком від 19 до 48 років), з них семеро перебувають у важкому стані. Усі поранені та вбиті – працівники „Нової пошти“.

„У них не було шансу встигнути добігти до укриття, бо сирени прозвучали за секунди до удару, – повідомила „Нова пошта“ у фейсбуці. Компанія оголосила день трауру.

За даними ДСНС, пошкодження отримали сім вантажних автомобілів та два напівпричепа, пожежа охопила близько 300 кв. м, її гасили кілька годин.

Пізно ввечері у суботу, 21 жовтня, президент

Зруйнований термінал „Нової пошти“ в смт Коротич Харківської області

Володимир Зеленський записав екстрене звернення через удар. Він підкреслив, що йдеться про винятково цивільний об'єкт.

Станом на 25 жовтня у лікарні залишилося 14 постраждалих, зокрема в реанімації – сім пацієнтів, двоє з них у вкрай важкому стані.

„ВВС Україна“, Укрінформ

Росіяни перегруповуються...

(Закінчення зі стор. 1)

24 жовтня Російські окупанти намагалися зайняти авдіївський терикон, який перейшов у „сіру зону“. Нещодавно окупанти встановили російський прапор на краю терикона. Згодом український підрозділ дронів зніс цей прапор.

За даними воєнкора Юрія Бутусова, прапори на териконі коксохімічного заводу росіяни встановили вночі на 24 жовтня, після чого втекли звідти.

При цьому окупанти намагаються прорватися з району Красногорівки через залізницю до Новокалінового.

Російське командування відправляє у бій бронетанкові колони. Одну з таких колон на цьому напрямку зупинила 1-ша окрема танкова бригада.

Речник 110 ОБр Антон Коцуконь розповів, що нині окупанти використовують менше бронетехніки, проте більше залучають до штурмів саме піхоту. „Авдіївка і взагалі весь цей напрямок він дуже суттєво укріплений. Починаючи з 14-го року тут будувалися фортифікаційні споруди, і це все нам зараз дуже допомагає тримати рубежі“, – додав А.Коцуконь.

В етері телемарафону „Єдині новини“ речник об'єднаного пресцентру Сил оборони Таврійського напрямку Олександр Штупун, інформуючи про ситуацію поблизу Авдіївки, повідомив, що українські захисники за тиждень знищили на Донеччині майже 3 тисячі окупантів.

„Штурми (біля Авдіївки – ред.) не припинилися, але стало їх дещо менше. Ворог перегруповується, адже зазнав тільки за останній тиждень майже 3 тисячі втрат на Донеччині. Тому навіть для Росії

це досить дошкульно і ворог потребує перегруповування, щоб намагатися, можливо, йти далі“, – сказав О.Штупун.

„З гарних новин – воїни ОСУВ „Таврія“ мали частковий успіх західніше Вербового, закріплюються, завдають окупантам втрат, триває розвідка і розмінування“, – додав речник.

За його словами, загалом на Таврійському напрямку ворог завдав 2 ракетних та 10 авіаційних ударів і провів 49 бойових зіткнень.

За його інформацією, також фіксується самовільне залишення бойових порядків представниками російських загонів „Шторм Z“.

„В районах Мар'їнки та Победи успішно відбито понад 20 штурмів ворога, тобто там напруження не спадає. На Шахтарському напрямку і Запорізькому всі атаки окупантів в районах Новомихайлівки, Причистівки, Старомайорського та південніше Золотої ниви і південно-східніше Малої Токмачки, що на Запоріжжі, теж зазнали невдачі“, – розповів речник.

* * *

Російські війська безперервно обстрілюють Авдіївку, і за таких темпів місто за 2-3 тижні перетвориться на повністю зруйновану Мар'їнку. Про це сказав у коментарі Українському радіо керівник міської військової адміністрації Віталій Барабаш. „Це загострення, яке почалося у нас 10 жовтня, додало ще більше руйнувань. Десятки багатоповерхових будинків за цей період зруйновано вщент. У деякі з них по дві ракети прилітало, деякі будинки зруйнували КАБи. Тобто, місто дійсно нищиться „не по днях, а по годинах“. І дивлячись на ці руйнування, розумієш, що за таких темпів обстрілів Авдіївка за 2-3 тижні перетвориться на Мар'їнку (інше зруйноване російськими окупантами місто на Донеччині – ред.) Тобто, все залишиться на рівні фундаменту, це точно“, – зазначив він.

За його даними, станом на 25 жовтня в Авдіївці залишаються 1599 місцевих мешканців. Здебільшого люди виживають за рахунок гуманітарної допомоги, яка доставляється в місто.

Водночас В. Барабаш нагадав, що з початку цього загострення припинено ввезення гуманітарної допомоги, але її у місті наразі достатньо, є резерви. Водночас є продукти, які потрібно завозити частіше, зазначив голова МВА і додав, що напередодні, вперше за два тижні активізації російських обстрілів, хоч це дуже небезпечно, вдалося завезти в Авдіївку хліб.

Радіо Свобода, Мілітарний портал, „Крим.Реалі“, Укрінформ

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Прикордонників очолив генерал Юрій Петрів

КИЇВ. – У Південному регіональному управлінні Державної прикордонної служби України відбулося представлення особовому складу нового начальника бригадного генерала Юрія Петріва, який є одним з найдосвідченіших керівників у прикордонному відомстві. Раніше Південне регіональне управління очолював генерал-майор Сергій Мул. Наприкінці вересня 2023 року його призначили заступником директора департаменту організації роботи, планування та контролю адміністрації Держприкордонслужби у Києві. (Укрінформ)

■ УГКЦ просить видалити фільм

Львів. – Співачка Христина Соловій та письменник Сергій Жадан презентували кліп на спільну пісню „Серце“, який зняли у храмі св. Андрія у Львові. Однак Українська греко-католицька церква просить видалити це відео з YouTube-у: „Хочемо виступити з приводу появи в мережі інтернет кліпу „Серце“ за участю Христини Соловій та Сергія Жадана. Ми вже звернулися до них з проханням про видалення даного кліпу, оскільки він пропагує антихристиянські цінності та порушує суть та сценарій кліпу, про який ми наперед були поінформовані“. Наразі ні С.Жадан, ні Х. Соловій не відреагували на заклик УГКЦ. (Укрінформ)

■ Відкрили „Містечко Хансена“

ТАРАСІВКА, Київська область. – У селі відкрили першу чергу „Містечка Хансена“. Це житло для родин, які втратили свої оселі внаслідок російської агресії, повідомив начальник Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко. Будівництво фінансує благодійна організація „To Ukraine With Love“. Основний інвестор проєкту – Делл Лой Генсен. Ключі від осель першої черги отримують 80 родин. Це понад 300 внутрішньо переміщених осіб, з яких 104 – діти. Р.Кравченко висловив вдячність Д. Генсену та засновниці Фонду Світлані Міллер, які допомагають українцям у цей скрутний час. Будівництво розбите на чотири черги. Загалом буде побудовано 432 квартири у зблокованих будинках. Роботи почали в червні цього року і перші мешканці вже в'їхали до своїх осель. Нові помешкання – трьох типів. Це 16 типових будинків із гаражем, 40 двокімнатних квартир, 24 трикімнатні квартири. Другу чергу благодійники планують ввести у грудні цього року. Будинки здаватимуться в оренду на безоплатній основі терміном на п'ять років. Оселі обладнуються меблями, сучасною технікою, текстилем та посудом. Згодом на території містечка побудують школу на 600 учнів, дитячий садочок на 70 дітей, бібліотеку, публічні простори, кухню. (Укрінформ)

■ Відбулось нагородження службових собак

КИЇВ. – Відбулось нагородження службових собак, які проходять службу в органах сектору безпеки і оборони України. Церемонію нагородження „Чотирилапі захисники“ організувала Кінологічна спілка України, яка зосередилась на підготовці робочих собак для силових структур, аби вони допомагали воїнам наблизити перемогу. І серед таких чотирилапих помічників є чимало героїв, які кожного дня рятують життя людей і на фронті, і в тилу, – сказав президент Кінологічної спілки України Георгій Онищенко. Під час церемонії 23 службових собаки отримали почесні нагороди у чотирьох номінаціях: „Пошук вибухових речовин“, „Собака спеціального призначення“, „Пошук наркотичних засобів“, „За врятоване життя“. До нагородження були запрошені кінологи з 10 органів державної влади сектору безпеки та оборони, які беруть активну участь у порятунку людей та захисті України. Кінологічна спілка України спільноту. У 2022 році провела першу церемонію нагородження собак, які проходять службу в лавах державних органів сектору безпеки і оборони. Тоді відзначено було 10 собак, зокрема, і відомого пса Патрона. (Укрінформ)

Лінія фронту в районі Авдіївки станом на 23 жовтня 2023 р. Рожевим позначено території, захоплені РФ до 2022 року, помаранчевим – після 24 лютого 2022 року, зеленим – звільнені Україною. (Mapa: DeepState Map)

АМЕРИКА | СВІТ

■ США захищатимуть Філіппіни

МАНІЛЯ. – США підтвердили, що захищатимуть Філіппіни у разі збройного нападу. Заява прозвучала після того, як китайські кораблі заблокували та провели зіткнення з двома філіппінськими суднами біля спірної міліни в Південнокитайському морі. Філіппінські дипломати 23 жовтня з цього приводу висловили рішучий протест. Зіткнення пошкодило корабель берегової охорони Філіппін і дерев'яний катер постачання, яким керував персонал ВМС. Президент Фердинанд Маркос мол. скликав через це надзвичайну нараду з міністром оборони та іншими військовими та силами безпеки. Філіппіни та інші сусіди Китаю чинили опір територіальним претензіям Пекіна, який заявляє про свої права практично на все Південнокитайське море, а такі як Маніля прагнули заручитись військовою підтримкою США. Секретар оборони Гільберто Теодоро розкритикував Китай за застосування „грубої сили“, яка, за його словами, загрожує членам екіпажу Філіппін, і перекручує факти, щоб приховати свою агресію. Близько п'яти кораблів берегової охорони Китаю, вісім супроводжуючих суден і два кораблі ВМС створили блокаду, щоб перешкодити двом кораблям берегової охорони Філіппін і двом човнам доставити продовольство та припаси філіппінським силам, які розташовані на міліні Другого Томаса. Під час протистояння один корабель берегової охорони Філіппін і катер постачання зазнали удару корабля берегової охорони Китаю та судна. Лише одному з двох філіппінських човнів вдалося доставити припаси. США та інші союзники висловили занепокоєння через дії Китаю. Вашингтон ще раз заявив, що він зобов'язаний захищати Філіппіни згідно з Договором про взаємну оборону 1951 року, якщо філіппінські сили, кораблі та літаки зазнають збройного нападу, включно з філіппінськими береговими охоронцями де-небудь в Південнокитайському морі. Державний департамент також процитував арбітражне рішення 2016 року, яке визнало недійсними претензії Китаю на Південнокитайське море на історичних підставах, зокрема щодо Другої міліни Томаса. Вашингтон не висуває жодних претензій на спірне море, але розгорнув сили для патрулювання вод, щоб сприяти свободі навігації та польотів – кроки, які розлютили Пекін, який попередив США припинити втручання у, як він каже, суто азійську суперечку. („Голос Америки“)

■ Чия вина, що Конгрес США дисфункційний?

ЛОНДОН. – Вебсторінка новин „Yahoo News“ найняла британську міжнародну інтернет-компанію з дослідження ринку та аналізи даних „YouGov“ провести опитування американців про те, кого вони звинувачують за дисфункцію в Конгресі США. Результати, оприлюднені 17 жовтня, вказують, що 66 відс. опитаних вважають, що консервативні республіканці принаймні „частково“ винні за теперішній затор у Вашингтоні, а 64 відс. кажуть те саме про поміркованих республіканців. Лише 57 відс. опитаних кажуть, що прогресивні демократи принаймні „частково“ винні, а 52 відс. кажуть те саме про поміркованих демократів. На запитання, хто „найбільше“ винний за параліч уряду, 42 відс. вважають, що республіканці, а 32 відс. вказують на демократів. („www.yahoo.com“)

■ Американці не довіряють ЗМІ

ПРИНСТОН, Нью-Джерсі. – Відома компанія опитувань „Гелуп“ оприлюднила 19 жовтня результати опитування про те, наскільки американці довіряють своїм ЗМІ. Лиш 32 відс. опитаних висловили „багато“ або „достатню кількість“ довір'я, що ЗМІ звітують про новини повністю, справедливо й докладно. Це є найнижчим відсотком від 2016 року. У 2021 році він був 36 відс., а в 2022 році – 34 відс. Рекордно висока кількість (39 відс.) „цілком не довіряють“ ЗМІ, а 29 відс. сказали, що „не дуже“ довіряють. Більшість демократів (58 відс.) довіряють ЗМІ; серед республіканців, ця цифра є лише 11 відс., а серед незалежних виборців – 29 відс. „Гелуп“ розпочала опитування на цю тему в 1972 році, а від 1997 року повторює його майже щорічно. („www.gallup.com“)

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Нагорода за наукову роботу про українок

Богуслав Сліверський

ЛОДЗЬ, Польща. – На XIX конкурсі науково-дослідницьких робіт у галузі соціальної педагогіки у 2023 році премією Наукового товариства в Лодзі нагороджені Олександра Боронь та Агнешка Громковська-Мелосік за книгу „Українські біженці від війни. Ідентичність, травма, надія“ (Краків, 2022, Oficyna Wydawnicza „Impuls“).

Міграційні процеси жінок, матерів із дітьми, які рятували своє життя та національну ідентичність, що виникли внаслідок трагічних подій в Україні, були позначені не лише теплою опікою та допомогою поляків, які приймали їх у своїх домівках, але й науковими дослідженнями.

Частиною пам'яті про пережиту воєнну травму є також дослідження науковців Педагогічного факультету Університету Адама Міцкевича в Познані, проведеного навесні 2022 року в Познані. Книга мала резонанс серед української меншини в США та в українській пресі.

Висновки дослідження, які можуть бути використані, зокрема, в міграційній політиці, науковці презентували на зустрічі в Канцелярії Президента Польщі у Варшаві.

Дослідники опитали 16 українок віком від 29 до 52 років, які перебували в Польщі від 4 тижнів до 3 місяців. Це були жінки з усіх регіонів України, більшість із них з вищою освітою – юристи, лікарі, викладачі, менеджери. Дослідницька етика в цьому випадку була особливо важливою через ризик розкриття новопережитої травми.

Найбільше емоцій викликало повернення до важких спогадів про втечу з країни. Жінки після розмови відчували полегшення, що нарешті змогли порушити мовчання. Деякі з них прямо сказали, що дуже раді, що є хтось, хто зацікавився їхньою ситуацією.

Автори зосередили оповідь навколо мотиву подорожі, що розуміється як вихід, показуючи

Агнешка Громковська-Мелосік

Олександра Боронь

жінок-біженок як пасажирок, які постійно перебувають у дорозі – вони не можуть повернутися на батьківщину, але вони не інтегровані з місцем перебування.

Результати дослідження свідчать про те, що в пережитій травмі та безпорадності домінує почуття відповідальності за виживання та благополуччя родини. Ці жінки вміють творчо справлятися з травмою, не втрачають надії та бажання діяти. Вони справляються з проблемою, шукаючи роботу, записуючись на мовні та освітні курси.

Вчені підкреслюють, що багато їхніх співрозмовників пережили розширення можливостей і емансипацію. В Україні стосунки між жінками та чоловіками сприймаються дуже традиційно. Хоча жінки професійно активні, найважливіші рішення приймають чоловіки. У ситуації вимушеної еміграції цю роль взяли на себе жінки. Вони почуваються сильнішими та мають більше контролю над своїм життям.

Хочу привітати авторів із престижною премією та побажати їм подальших наукових досягнень. Бажаю Україні, яка мужньо бореться проти загарбників, повернути повну свободу та територіальну незалежність. Допоможемо пригнобленій нації!

Провідники СКУ погодили спільні заходи

КИЇВ. – Перший віцепрезидент СКУ, співголова Союзу українських організацій Австралії Стефан Романів і віцепрезидент СКУ, голова Українсько-бразильської центральної репрезентації Віторіо Соротюк під час візиту в Україну узгодили спільні заходи до 90-их роковин Голодомору, а також обговорили посилення співпраці України з глобальним Півднем. Відбулися зустрічі високого рівня, на яких члени проводу СКУ узгодили низку важливих питань співпраці та ефективної взаємодії між діаспорою та українською владою.

Учасники розглянули питання, пов'язані з вшануванням 90-их роковин Голодомору 1932-1933 років в Україні – геноциду українського народу, про організацію в Україні й за кордоном тематичних заходів із залученням представників українських спільнот в інших країнах.

Також обговорили питання щодо тіснішої співпраці діаспорних організацій з групами парламентської дружби, проекти просвітницької роботи, гуманітарної допомоги та повернення з Росії примусово депортованих українських дітей.

Провідники українських громад також вшанували полеглих за Україну воїнів, які приїхали з Австралії та Бразилії, аби боротися за Україну та полягли за її незалежність. Представники СКУ встановили пам'ятні прапорці на Майдані Незалежності та провели хвилину мовчання.

У вересні в Україні з офіційною візитом перебував президент СКУ Павло Грод. Він передав Силам тероборони ЗСУ додаткових 15 британських гусеничних бронетранспортерів, а також провів низку зустрічей щодо важливих ініціатив СКУ.

Укрінформ

Нагородили фільм про біженців

ШАЛОН-ан-ШАМПАНЬ, Франція. – Фільм „Звідки куди“ режисера Мачека Хамели отримав головний приз на міжнародному кінофестивалі „War on Screen“, який висвітлює конфлікти у кіно та в анімаційному зображенні. „Фільм „Звідки куди“ („In the Rearview“) – це загальний портрет українських біженців, що мають спільну мету: знайти безпечне місце у вирі війни. Польський евакуаційний авто-

мобіль режисера Мачека Хамели їде дорогами України повз заміновані поля та численні військові блокпости, рятуючи людей. Він слугує кімнатою очікування, шпиталем, прихистком, місцем довіри та свідчень.

Стрічку створено за підтримки Державного агентства України з питань кіно.

Укрінформ

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Залужний має хустку від „Будяка кучерявого“

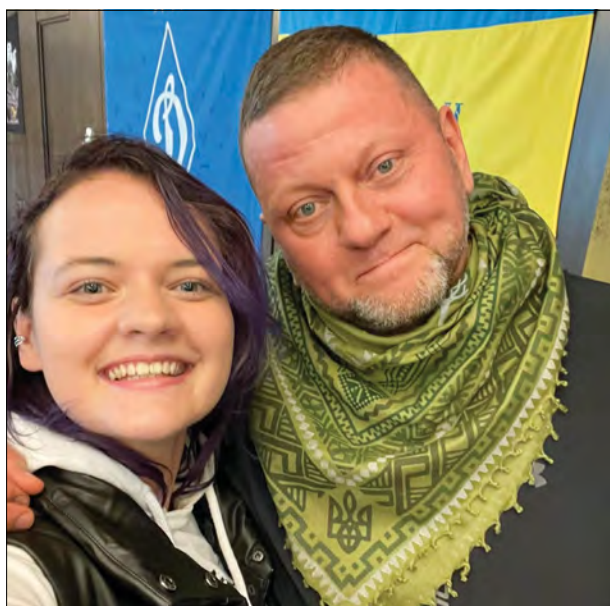
Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Вчителька з Києва Марія Воротило 10 жовтня зустрілася із генералом Валерієм Залужним і подарувала йому ексклюзивну хустку. Рівно рік тому генерал засвідчив її шлюб із чоловіком, який нині служить в ЗСУ.

М. Воротило хотіла зробити командувачеві незвичайний подарунок і обрала для цього творчу майстерню „Будяк кучерявий“, що у Кропивницькому. Майстер Костянтин Данильченко створює ексклюзивні малюнки за допомогою цієї давньої української технології хустки, спідниці, інші ужиткові речі. Із кожного свого виробу він половину вартості направляє на допомогу ЗСУ.

Черга на його вироби розписана на багато місяців, але для В. Залужного він виготовив хустку (шемаг) поза чергою і безкоштовно.

К. Данильченко розповів, що створення цієї хустки було неабиякою відповідальністю для нього. Кожен з рядів візерунків має своє значення, по кутках хустки зображено тризуб, а у центрі – козак Мамай. На картинах із його зображенням зустрічався напис: „Сидить козак, в кобзу грає, що замислить – то все має“. Саме із образом

Марія Воротило із Валерієм Залужним. (Фото зі сторінки Марії Воротило)

Мамая замовниця асоціювала В. Залужного. І вгадала, бо командувачеві дуже сподобався виріб із Кропивницького.

Поповнення Стіни національних героїв

Стіна національних героїв в Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – На початку літа 2021 року по вулиці Надпільній з'явилась Стіна національних героїв, ініціатором якої є молодь Черкащини, а виконати проєкт взяли у відділі національно-патріотичного виховання при Черкаській обласній раді.

Спершу розмістили зображення Княгині Ольги, Костянтина Острозького, Євгена Коновальця, Романа Шухевича. Останній портрет невідомі зловмисники облили чорною фарбою.

А недавно з'явився портрет полковника Петра Болбочана – українського військового діяча, пол-

ковника Армії УНР, очільника Кримської операції проти більшовиків з метою встановлення на території півострова української влади та взяття під контроль Чорноморської флотії. Вся операція тоді зайняла менше тижня. Пізніше, 28 червня 1919 року, за наказом Симона Петлюри, легендарний полковник був розстріляний.

„Але дух його і надхнення сьогодні з нами. Україна визнає їх героями і на їхніх подвигах ростуть цілі покоління українців“, – говорить черкасець Дмитро Кухарчук, командир другого штурмового батальйону третьої окремої штурмової бригади, один з організаторів Стіни героїв.

Артилерійські снаряди часів Другої світової війни у Золотоноші.

Олександр Вівчарик

ЗОЛОТОНОША, Черкаська область. – 11 жовтня комунальники під час земляних робіт виявили артилерійські снаряди часів Другої світової війни.

На місце пригоди викликали саперів. За кілька днів, як розповів журналістам заступник начальника частини піротехнічних робіт Ростислав Говоруха,

(Закінчення на стор. 15)

АМЕРИКА | СВІТ

■ ООН закликає до припинення вогню

НЮ-ЙОРК. – ООН закликає до негайного припинення вогню, щоби покінчити з „епічними стражданнями“ у Смузі Газа після того, як ізраїльські повітряні удари вбили понад 700 осіб упродовж одного дня, а шпиталі почали закриватися через брак палива. Генеральний секретар ООН Антоніо Гутереш сказав 24 жовтня, що блокада й бомбардування Гази є „колективним покаранням палестинського народу“ і порушенням міжнародного права. Це викликало гостру реакцію Ізраїля: його посол до ООН Джілад Ердан зажадав резигнації генсека, а міністер закордонних справ Ізраїля Елі Коген відкликав заплановану зустріч з ним. Міністерство здоров'я ХАМАСу сказало, що впродовж 18 днів ізраїльського бомбардування Гази загинули 5,791 осіб, включно з 2,360 дітьми. Того дня мали прибути 20 вантажівок гуманітарної допомоги з Єгипту, але були затримані на кордоні через суперечки між Ізраїлем, Єгиптом, США та ООН щодо перевірки вантажу. На запит репортерів у Вашингтоні чи доходить гуманітарна допомога до Гази, президент Джо Байден відповів „недостатньо швидко“. У промові до бойовиків на військовій базі, Бен'ямін Нетаньягу сказав, що надходить наступна стадія конфлікту: „Ми маємо лиш одну мету – розбити ХАМАС“. Адміністрація Дж. Байдена не долучилася до закликів до припинення вогню і сказала, що Ізраїль ще має „попрацювати“ над прицілюванням на провідників ХАМАСу. Росія сказала, що вона накладе вето на резолюцією Ради Безпеки ООН, яка обороняє „невід'ємне право всіх держав“ на самооборону, а одночасно закликає до дотримання міжнародного права та підтримуючи „гуманітарні павзи“ для допуску допомоги. („The Guardian“)

■ Помер визначний футболіст

МАНЧЕСТЕР. – Ікона англійського футболу Бабі Чарлтон помер 21 жовтня на 87-му році життя. Багато вважають його найкращим англійським футболістом в історії. Впродовж 45 років він мав рекордну кількість забитих голів (249) для славного клубу „Манчестер Юнайтед“ і для Англії (49). Клуб видав заяву, що „Сер Бабі був героєм для мільйонів, не лише у Манчестері, чи Об'єднаному Королівстві, але всюди, де грають футбол по цілому світі“. Б. Чарлтон був знаний своєю скромністю й дисципліною. Він виступав за „Манчестер Юнайтед“ 758 разів (у 1956-1973 роках) і в 106 міжнародних змаганнях за Англію (у 1958-1970 роках), і ніколи суддя не усунув його з площі за яку-небудь провину. Народжений в родині бідного шахтаря, Б.Чарлтон почав свою 21-річну футбольну кар'єру 15-літнім хлопцем. Він був серед групи „молодих зірок“ клубу, коли трагедія в 1958 році приголомшила країну. При нападанні злетіти під час сніговію в Мюнхені, їхній літак загорівся. Загиноюло 21 особа, включно з восьма молодими талантами. Б.Чарлтон ніколи не забув їх. Незважаючи на трагедію, „Манчестер Юнайтед“ зумів того сезону дійти до фіналу національного чемпіонату. У 1968 році, „Юнайтед“ стала першою англійською командою, яка здобула чемпіонат Європи. Але найвищим тріумфом Б. Чарлтона та Англії був чемпіонат світу 1966 року. У півфінальних змаганнях зі збірною Португалії він забив два голи, щоб вперше в історії запровадити Англію до фіналу, в якому Англія перемогла Західну Німеччину рахунком 4:2. Це був одинокий раз, що Англія здобули Кубок Світу – найвище досягнення в футболі. У 1994 році, Королева Єлисавета II посвятила його в лицарі. Кілька годин після його смерті команда „Юнайтед“ мала лігові змагання. Перед грою змагуни поклали вінок в його пам'ять, а на всіх екранах стадіону показували знімки молодого Б. Чарлтона. Він прожив з дружиною Нормою 62 роки; вони мали дві дочки. („Associated Press“)

Реаґуймо на справедливу критику

Цими днями київська „Газета по-українськи“ – одне з тих небагатьох в Україні видань, що залишаються принципово незалежними в оцінці українських і світових подій – опублікувала статтю відомого в наших американській і канадській громадах політолога, професора Національного університету „Києво-Могилянська академія“ Тараса Кузя під промовистим і тривожним заголовком: „Чому на Заході не чути голосу української діаспори?“.

Публікація побудована за дедуктивним принципом: спочатку дається узагальнення, а вже відтак – дещо з конкретики. Це узагальнення вкрай неґативне: „Націоналізм в українській діаспорі виявився паперовим тигром, а не левом, що гарчить, особливо в порівнянні зі стійкістю, з якою українці борються з російським імперіалізмом в Україні. Минуло майже два роки з моменту повномаштабного вторгнення Росії в Україну, але очікуваної активізації української діаспори так і не видно“.

Як колишній науковець в Торонто, автора передусім турбують канадські українці: „Канада, країна з найвпливовішою українською діаспорою, стала великим розчаруванням у своїй млявій військовій підтримці України. Українська діаспора має мало впливу на канадську політичну еліту, до якої входить дуже мало українських канадців. Ця діаспора, на відміну від інших у Канаді, ніколи не інвестувала у лобіювання, підтримку якоїсь політики ні всередині Канади, ні в академічних колах, ні в аналітичних центрах загалом, аби мати справу з сучасною Україною“.

Як на доказ, Т. Кузьо посилається на соціологію: згідно з опитуваннями „International Research Institute for Climate and Society“, дві третини українців вірять, що Польща, США та Велика Британія надають Україні великі обсяги військової допомоги, і лише 3 відс. вважають так само щодо Канади.

Не вищій думки автор і про нашу американську діаспору, бо „...існує мало свідчень, що лобіювання з боку американців українського походження змогло змінити політику військової допомоги Україні“. Справді пригнічує приклад з сенатором Джеймсом Венсом, „...який заявив у 2022 році: „Мені байдуже, що станеться з Україною“, проте він виграв вибори. Його штат Огайо є домом для великої української громади“.

Неґативно оцінює Т. Кузьо й так звану „четверту хвилю“ української імміграції: „У США більшість української діаспори, що іммігрувала за останні кілька десятиліть, здебільшого не цікавиться тим, що взагалі відбувається „вдома“ в Україні та війною“.

Наприкінці – остаточний висновок: „Боязка реакція української діаспори на вторгнення Росії в Україну та геноцид українського народу – достатнє свідчення для того, щоб міт про могутню українську діаспору був похований у підручниках історії“.

Як же нам поставитися до цієї критичної публікації? Очевидно, що далеко не в усьому її автор має рацію, саме тому полює загальники замість конкретного фактажу. Дивно, що він нічого не говорить про активну нинішню діяльність Світового Конґресу Українців – а ця міжнародна структура об’єднує українські громади в понад 60 країнах світу – про його успішні проекти допомоги Україні в її війні з російськими окупантами. Наприклад, про проект „Unite With Ukraine“, який вже понад півтора року діє спільно з Територіальною обороною в Україні.

Ні слова не згадує Т. Кузьо про діяльність Українського Конґресового Комітету Америки і Української національної інформаційної служби у Вашингтоні, які влаштовують регулярні зустрічі з американськими сенаторами і конгресменами, лобіючи нагальні інтереси воюючої України.

А ще ж відповідно до обставин війни діють Союз українок Америки, Пласт, Спілка української молоді, наші церкви, наші наукові центри, наші кредитівки, низка інших організацій.

Хто з нас стежить за етерами створеного новоприбулими українцями з початком війни телеканалу „Діаспора UA“, той не може не захоплюватися силою і правдою його програм. Похвально, що редактори і коментатори каналу постійно запрошують на етери проукраїнських представників інших діаспор, зокрема єврейської.

І все ж статтю Т. Кузя не можна зіґнорувати. Якщо заглибимось у суть справу, то мусимо визнати, що немалою мірою його критика є слушною. Бо як би високо ми не оцінювали патріотичні мотиви діяльності українських діаспорних організацій, все одно останнє слово – за результатами. А вони мали б бути значно, значно більшими. Значить, замало праці, замало об’єднаних цілеспрямованих зусиль, замало самовідданості, самопожертви.

Це „замало“ ми, на відміну від Т. Кузя, також адресуємо нашій діаспорі у зв’язку з її безплідністю у надважливій царині оздоровлення внутрішнього українського політичного і економічного життя, адже перша лінія боротьби за незалежне демократичне майбутнє України пролягає саме тут. Святий обов’язок діаспори – пришвидшити повноцінне втілення в Україні реформ, заініційованих і ґрунтовно опрацьованих Америкою та Європейським союзом.

ІСТОРІЯ

Село Кобижча вбили голодом

Микола Гринь

Голодомор у Кобижчі, яке було найбільшим селом в Україні з періоду Гетьманщини, центром козацької сотні, волосним, а тоді районним центром на Чернігівщині, прийшов не за один день. Уже в січні 1928 року більшовицький режим запровадив примусові хлібозаготівлі. Водночас розпочалося знищення заможних селянських господарств, охрещених режимом „куркульськими“. У „куркулів“ конфісковують зерно, майно, навіть землю. Їх і їхні родини виселяють на схід і північ.

Далеко за межі рідного села комуністична влада виселила родину Якова Дитини. З фронтів Першої світової він повернувся в Кобижчу з певними заощадженнями. На них купив сім гектарів землі, чотири – лісу, корову, волів, пару коней. Родиною обробляли господарство. Все б і добре, та нагрянула колективізація. Яків відмовився писати заяву в колгосп. Розібрали активісти хату й сарай, родину з п’ятирічним сином залишили біля зруйнованої печі. Якова прихистили на зиму сусіди. Баба з дідом натягали з городу соняшничиння, кукурудзиння, а з берегів – гілля. Все це накрили ряднами.

Весною знову прийшли комісари. Вже виселяти родину на Соловки. Але Яків влаштувався на Носівський цукрозавод кагатником і щоденно ходив туди й назад пішки по 12 кілометрів. Так уникнув заслання. Але попереду був Голодомор. Під час голоду від голодної смерті в нього померли батько й мама, брат і три сестри.

Як забирали хліб у жителів Кобижчі розповідала тодішня районна газета „За сучільну колективізацію“. Так, у одному з вересневих чисел 1931 року вона пише, що в Кобижчі, яка налічує 2,714 господарств, колективізовано їх лише 63 відс. Селу доведений плян хлібозаготівлі в 13,990 центнерів, а за даними за 7 вересня план по колгоспах виконаний на 13.8 відс., а по одноосібниках – 20.5, по твердих завданнях – 20.3. Далі газета пише: „Ми під впливом куркуля, кажуть, хліба немає, але план треба виконувати, а з куркуля лишити мокре місце“.

В іншому числі цієї ж газети привертає увагу замітка про преміювання осіб, що виявляють місця переходу хліба. Особам, що знайдуть приховане куркулями зерно, виплачуватимуть 25 процентів вартості захованого зерна грішми, а за бажання й натурою – хлібом. Ось так нова влада розпочала плодити підлоту в

Україні. Прикро, але Кобижча не стояла осторонь такої ганьби.

У грудні 1932 року, коли голодні смерті стали ледь не масовим явищем у селі та окрузі, влада розпочала другий етап вбивства голодом. Комуністичний режим звинувачував українців у саботажі та підготовці до повстання. Слово „саботаж“ уже не сходило зі сторінок газети. А майже все вирощене зерно в колгоспах відправляють державі – виконують так звану – першу заповідь хлібороба. Навіть ухвалюють закон, яким забороняють видавати людям зароблене в колгоспах зерно. Спланований більшовиками Голодомор досяг апогею в червні 1933 року. Кобижча вкрилася штабелями трупів.

Як люди вмирили голодною смертю, як виникло людиноідство, зафіксували кілька десятиліть тому юні дослідники історії рідного села з тодішньої середньої школи під керівництвом директора Олександри Данилевської. Зроблене нею та її вихованцями – це справжній людський і моральний подвиг перед земляками і рідним селом.

Навести свідчення кожного не дозволяють рамки газетної статті. Олександра Бабко розповідала, що їхню родину з шести осіб, яка мала шість гектарів землі, коня, корову, взимку 1932 року розкуркулили, бо чоловік не захотів записуватися до колгоспу. Чоловіка відправили у тюрму, а її з дворічною донькою вигнали на вулицю. До 1935 року жила в своїй сестри. А взимку 1935 року і її відправили у Вологодську область. Чоловік саме повернувся з ув’язнення, то його відправили в тайгу разом з дружиною. А дитину залишили в сестри. Тоді з Кобижчі виселили майже 50 селян.

У родині Ганни Слуговини померло від голоду п’ятеро осіб. У них відібрали навіть квасолу у чавунку. Конфіскували овечок, волів, свиней, корову, коня. На горищі зберігалася торішня гречка та полова – все вигребли. Мати не витримала такого насилья і повстала. Тоді задушили її ниткою, до якої був прикріплений натільний хрестик. Саму Ганну від голоду врятували люди. Наймитувала, пасла корів. Їли все підряд – кору і листя дерев, жолуді, ловили горобців. Як трохи підросла, змушена була йти працювати в колгосп.

За словами Марії Величко на їхній вулиці у 17 дворах померло 13 душ.

Вчитель Михайло Дузь, 1924 року

(Закінчення на стор. 11)

СВОБОДА

Пам’ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Розмова з українським воїном-інвалідом

„Війна для нас закінчиться, коли ми ввійдемо на Кубань”. Так сказав інвалід з ампутованою вище ліктя лівою рукою. Він – майже двометровий український воїн, родом з Черкащини, який повернувся з заробітків у Познані, щоби боронити свою рідну землю, на якій він народився, хрестився, брав шлюб та хрестив дитину. Є багато таких, але я на нього звернув увагу немов на ікону козацького роду. До речі, він і подібний до козаків – тільки з напівлисиною замість оселедця.

Я познайомився з Олександром ще з США, куди він приїхав, щоби встановити свою протезу. Зустрілись ми у моєму бюро в Нью-Йорку. Співпрацювали ми у справі доставки безпілотників та тепловізорів для його бригади. У Львові ми зустрілися як друзі, щоби поговорити. Про допомогу його бригаді ми домовились не довгою бесідою, а просто поглядом. Адже ж ми співпрацюємо вже три місяці. Мені здається, що це дружба, коли порозумівається поглядом.

Сьогодні він завершує реабілітацію та каже, що планує повернутися на фронт. Каже, що почувається нормально. Але, оскільки він інвалід, треба не тільки змінити його категорію і ролі піхотника на снайпера, але і також формально перекваліфікуватися. Бригада вже подала своє схвалення і чекає його.

Чому він вступив у боротьбу та й ще до того одразу, у березні 2022 року, і бажає повернутися? “Бо це – моя земля... я їх ненавиджу і ніколи їм не прощу... хочу, щоби моя доня жила в Україні без страху та по-європейському”. Олександр розмовляє по-українському, але з деякими московськими словами. Я також – тільки з деякими польськими словами. З кожного боку – вороги і впливи. Схід і захід разом – як співали під час Помаранчевої революції. Я ніколи не відчував сильнішого єднання.

Ці вислови, що це – моя земля і я ніколи їм не прощу, напевно не унікальні. Україна – єдина, але дуже різноманітна. Хіба не багато Олександрів у Збройних силах України?

Не хотів я сплямити нашу розмову негативом, але в одному місці не витерпів, коли він похвалив допомогу діаспори. Я соромливо сказав, що є у нас у діаспорі українці, які називають себе навіть націоналістами чи бандерівцями, та які не докладають жодної допомоги у нашій боротьбі. Він пояснив, “вони американці, а це – моя земля”. Він з цього питання був просто дуже чемним.

Олександр чомусь не боїться смерті. Йому тільки 36 років. Це надто коротко. Він турбується тільки долею своє 12-річної доні, також Олександри, і її майбутнього життя на своїй землі. Дружина і доня не збираються залишати рідну землю. “Москалів не було у моєму селі на Черкащині, ми розмовляли переважно по-російському але тільки тому, що так звикли. Фактично, ми не розрізняли [ці мови]. Тепер я бачу різницю, бо цією мовою розмовляють наші вороги. Вони хочуть нас стерти з лиця землі. Я це не дозволю... я буду намагатися стерти їх... вони не люди...”

Перед моїм співбесідником ще далека мандрівка. Він мусить завершити свою реабілітацію і щойно тоді зможуть його перекваліфікувати – аж тоді він повернеться до своєї бригади. Ми домовились, що він дасть знати, що найбільше потрібно нашим воїнам. А ми зі свого боку будемо допомагати і слідкувати, як наші воїни захищають Україну та подивляти їхню хоробрість. Ми – нація героїв. Ми Україну не віддамо!

Наші воїни різні, але також дуже подібні. Мене не потрібно переконувати про нашу ролі, що тоді, коли майже весь світ на нашому боці, то він віддає нам тільки фонди і зброю. Ми віддаємо свою кров. А Олександр на разі віддав свою руку і то тільки ліву. Він повертається на фронт. Хтозна? Ми домовились, що після війни, зустрінемося на українській землі в Кубані. Запізнавши Олександра, я не сумніваюся в цьому. Адже ж Кубань – це наша земля. Олександр не перший і не останній. У нас багато Олександрів. Слава Богу! Слава Україні! Слава Олександру!

Аскольд С. Лозинський
Нью-Йорк

Успіх України...

(Закінчення зі стор. 1)

зроблять США, то зроблять і інші – то Україні залишиться, цитую, „тиждень життя”. Але ми не будемо це припиняти. Цілком природне запитання: чому це взагалі має значення для США, це ж дуже далеко?

Тому я хочу пояснити, чому забезпечення успіху як Ізраїлю, так України є життєво важливим для національної безпеки Америки.

Історія навчила нас, що коли терористи не платять ціну за вчинений ними терор, коли диктатори не платять ціну за свою агресію – це лише збільшує рівень хаосу, смертей і руйнувань. Злочинці продовжують діяти, а ціна їхніх дій, а також загрози для Америки і світу – продовжують зростати.

Отже, якщо ми не зупинимо прагнення Путіна підкорити Україну, то він не обмежиться лише Україною. До слова, Путін вже погрожував, що він „нагадає” Польщі – і слово „нагадаю” є цитатою, що західні землі цієї країни нібито були „подаровані Росії”. А один з його головних радників, колишній президент Медведєв, назвав Естонію, Латвію і Литву „балтійськими провінціями” Росії. Тобто їхні погрози вже стосуються країн-членів НАТО!

Протягом 75 років Північно-атлантичний альянс підтримує мир в Європі і є наріжним каменем американської безпеки. Тож якщо Путін нападе на члена Альянсу, ми будемо захищати кожен дюйм землі НАТО, як того вимагає і до чого закликає Північно-атлантичний договір.

У цьому разі ми отримуємо те, чого ми не прагнемо – війська США воюватимуть в Росії або проти Росії.

Підкреслю ще раз – це той сценарій, якого ми не прагнемо.

Перебуваючи за межами Європи, ми знаємо, що наші союзники і (що ще важливіше!) наші супротивники та конкуренти спостерігають за

нами. Вони також спостерігають за тим, як ми реагуємо на події в Україні.

Якщо ми відступимо і дозволимо Путінові знищити незалежність України, то потенційні агресори в усьому світі надихнуться і спробують зробити те саме.

Ризик конфлікту і хаосу може поширитися на інші частини світу.

Саме тому зараз Іран підтримує Росію в Україні, так само як підтримує ХАМАС та інші терористичні угруповання в регіоні. Але ми продовжуватимемо притягати їх до відповідальності.

Американське лідерство – це те, що тримає світ разом.

Американські альянси захищають також нас, безпеку Америки.

Американські цінності – це те, що робить нас бажаним партнером для інших країн.

Це все опиниться під загрозою, якщо ми залишимо Україну наодинці, якщо ми повернемося спиною до Ізраїлю тощо. І це не варто робити. Ось чому у п'ятницю я направию до Конгресу терміновий бюджетний запит на фінансування потреб національної безпеки Америки, на підтримку наших критично важливих партнерів, в тому числі Ізраїлю та України.

Це розумні інвестиції, які принесуть дивіденди американській безпеці для наступних поколінь, допоможуть захистити американські війська, та допоможуть побудувати безпечніший, мирний і процвітаючий світ для наших дітей і онуків.

Я прошу Конгрес гарантувати, що ми можемо продовжувати безперервно надсилати Україні зброю, необхідну для захисту себе і своєї країни, щоби зупинити Путіна.

Зараз українська армія має у цьому успіх.

Коли Путін вторгся в Україну, він думав, що захопить Київ і всю Україну за лічені дні. Але минуло більше року, і Путін продовжує зазнавати поразок.

Київ тримається завдяки хоро-

брісті українського народу. Україна вже повернула собі понад 50 відсотків окупованої території, яку на початку 2022 року окупували російські війська. Це відбулося за підтримки коаліції на чолі з США та понад 50 країн світу, кожна з яких робить свій внесок у підтримку Києва. Що станеться, якщо ми відступимо? Ми – справді важлива нація для цієї підтримки.

Тим часом Путін має підтримку Ірану та Північної Кореї, купує ударні дрони та боєприпаси, щоби тероризувати українські міста і їхніх мешканців.

Між тим, як я і говорив від початку, США не відправлятимуть американські війська воювати в Україну.

Все, про що просить Україна, – це допомога.

Україна просить про зброю, боєприпаси, про те, що дозволить витіснити російські війська зі своєї землі. А також про систему протиповітряної оборони, щоб збивати російські ракети до того, як вони зруйнують українські міста.

І дозвольте мені прояснити важливе. Зараз ми відправляємо Україні обладнання, яке зберігається на наших складах. А гроші, виділені Конгресом, ми використовуємо їх для того, щоб поповнити наші власні військові склади новішим озброєнням, яке захищатиме Америку. Озброєнням, яке виготовлене зроблене в Америці.

Так, ракети „Патріот” виготовляють в Арізоні; артилерійські снаряди – в 12 штатах, в Пенсильванії, Огайо, Техасі тощо.

Зараз, як і під час Другої світової війни, американські робітники будують арсенал демократії та служать справі свободи.

На завершення хочу поділитися однією історією. На початку цього року я сів у літак Air Force One для таємного польоту до Польщі. Там я сів у потяг із затемненими вікнами і 10 годин їхав до Києва, щоб бути разом з народом України напередод-

ні річниці їхньої відважної боротьби проти Путіна.

Я став першим американським президентом з часів президента Лінкольна, який поїхав у зону бойових дій, не контрольовану американськими військовими. Зі мною була лише невелика група співробітників служби безпеки і кілька радників.

Але коли я вийшов з поїзда і зустрівся з президентом Зеленським, я не відчув себе самотнім.

Я привіз із собою ідею Америки, обіцянку підтримки Америкою для людей, які сьогодні борються за те, за що ми самі боролися 250 років тому: свободу, незалежність, самовизначення.

І коли я йшов Києвом з президентом Зеленським, а вдалині звучали сирени повітряної тривоги, я ще сильніше відчув те, у що завжди вірив: Америка все ще є маяком для світу. Як казала Мадлен Олбрайт, ми – „незамінима нація”.

В усьому світі є люди, які зберігають надію завдяки нам, які вірять у краще життя завдяки нам, які відчайдушно намагаються не бути забутими нами, і які чекають на нас.

Але час має вирішальне значення.

Так, у Америці зараз є розбіжності між партіями. Але ми повинні їх подолати.

Ми не можемо дозволити дріб'язковій партійній ворожнечі стати на заваді нашим обов'язкам як великої нації.

Ми не можемо і не дозволимо перемогти терористам на кшталт ХАМАСу і тиранам на кшталт Путіна. Я не дозволю цьому статися.

У такі моменти ми повинні нагадувати – ми повинні пам'ятати, хто ми є. Ми – Сполучені Штати Америки – Сполучені Штати Америки. І немає нічого – нічого, що було б нам не під силу, якщо ми зробимо це разом.

Джо Байден, президент
Сполучених штатів Америки,
19 жовтня 2023 року.

Переклад – Європейська Правда

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Міжкрайова пластова зустрічі-2023

Учасники пластової зустрічі на заняттях долають ріку.

Софія Шиприкевич

БОМОН, Огайо. – Від 5 до 12 серпня 2023 року пластуни з різних країн світу з'їхалися до оселі бойскавтів Beaumont в Огайо, щоби відсвяткувати 111-ліття Пласту і разом таборувати, гартуючи своє тіло й дух. Унікальність цієї зустрічі була не тільки в тому, що вона кілька разів переносилася через пандемію і нарешті відбулася після семирічної перерви, а й також в тому, що на ній зійшлися 420 пластунів і пластунок з США, Канади, Німеччини, Франції, Бельгії і України.

Таборували на оселі не тільки новачтво і юнацтво, а й також старші пластуни, пластуни сеньйори і навіть пташата. Це було дуже символічно, бо це МПЗ показало, що пластова ідея не має ні географічних, ні вікових обмежень, а нашому пластовому роду – нема переводу. Звичайно, що кожен улад мав свою таборову програму, зважаючи на вік учасників. Однак всі ці табори об'єднував спільне гасло МПЗ „Будуймо Велике завтра!“. Начальний пластун Юрій Старосольський у своїй книзі „Велика Гра“ писав, що Велике завтра – це найвища ціль Пласту. Адже покликання кожного пластуна – працювати над собою, самовдосконалюватися і робити світ навколо себе хоч трохи кращим через щоденне добре діло і допомогу іншим. Цьогорічне гасло МПЗ – це заклик до дії, акції, чину: „Будуймо Велике завтра в

нашій громаді, в нашому краї, допомагаймо перемогти Україні!“.

Пластуни брали участь у різних заняттях, які гартували тіло і вдосконалювали певні вміння: стріляли з лука, метали сокири, плавали на каное, брали участь в спортивних змаганнях, вчилися рибальству і скелелазінню. Крім того, учасники МПЗ збагачувалися духовно, насолоджуючись красою чудової природи, а також надихаючись спільним співом і спілкуванням з відомим співаком Тарасом Чубаєм.

Тема України пронизувала цілу програму МПЗ-2023. На офіційному відкритті зустрічі згадували тих пластунів, які загинули в російсько-українській війні, захищаючи свою Батьківщину від ворожої навали. Ці пластуни є для всіх нас прикладом гідності, відваги і любові до своєї країни і до своїх ближніх. На честь і пам'ять кожного з них тріпотів маленький український прапорець під великими прапорами. Прикро, що нині, так само, як і в перші роки створення нашої організації, пластуни віддають свої життя заради Великого завтра, заради перемоги і розквіту України. Пам'ятаючи про їхню самопожертву, кожен з нас повинен пригадати слова пластової присяги і робити все, що в наших силах, щоби ця перемога настала якнайскоріше.

Про те, як ми можемо допомогти Україні, розповідав у своїй гутірці про акцію „Scouts for Ukraine“ Андрій Козак, голова КПС США. Пластуни писали листи до воїнів, і кожен привіз додому синьо-жовтий браслет, який має нагадувати про щоденне

(Закінчення на стор. 9)

The Ukrainian National Museum in Chicago is seeking a passionate, seasoned Museum Director who will inspire our global visitors to Celebrate Culture. Preserve History. Join the Conversation.

ukrainiannationalmuseum.org/careers

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

Медична допомога Україні

В Україну виїждять (зліва) д-р Шубхам Гупта, д-р Лора Букавіна та д-р Кіртішрі Мішра. (Фото: УН Парма)

ПАРМА, Огайо – Авто швидкої допомоги університетського шпиталю прямує до розтерзаної війною України. Подарований автомобіль буде доставлений трьома урологами-хірургами медичного центру УН Парма, у тому числі доктором Лорою Букавіною українського походження, яка відвідає свою батьківщину вчетверте за останні 18 місяців.

„Перші кілька разів було пов'язано з кризою біженців, а в третій раз пацієнти отримували протези“, – сказала випускниця середньої школи Holy Name 2003 року Л. Букавіна, колишня жителька Парми, яка зараз живе в Річфілді.

Крім війни з Росією, ще одним ускладнюючим фактором був той факт, що українським урологам бракувало реконструктивного досвіду через обмежені кошти, що перешкоджало навчанню.

„Я подумала, що це чудова можливість для нас насправді зробити величезний внесок, допомагаючи

тим пацієнтам, які потребують допомоги, а також надаючи можливість принести те, що ми знаємо, в Україну без необхідності подорожувати, – сказала Л. Букавіна. – Ми хочемо допомогти не лише пацієнтам, а й лікарям. Хірургічні операції будуть не тільки записуватися на відео, але ми матимемо ще двох додаткових хірургів, які навчатимуться одночасно“.

Візита з 13 по 22 жовтня передбачає зупинки у Львові та Києві. У першому місті Л. Букавіна жила до 11 років, коли емігрувала за кордон.

До Л. Букавіни приєдналися її однолітки, реконструктивні урологи медичного центру УН Парма, д-р Шубхам Гупта та д-р Кіртішрі Мішра.

Автомобіль швидкої допомоги, подарований місцевою некомерційною організацією MedWish, укомплектований 700 фунтами пожертвованих хірургічних матеріалів і матеріалів для ран.

„Parma Sun Post“

Творчий вечір подружжя Горових

Учасники вечору української літератури в Ранчо-Кордоба (Фото: Ukrainian American House)

РАНЧО-КОРДОБА, Каліфорнія. – 6 жовтня в Українсько-американському домі відбувся вечір української літератури, під час якого подружжя письменників Людмила та Руслан Горові представили свої нові твори.

Присутні придбали їхні книги, просягнувши таким чином руку допомоги потребуючим українським родинам. Зібрані кошти будуть спря-

мовані на підтримку важливої програми опалення для регіонів, які зазнали основного тягаря російської агресії, та забезпечення їх дровами, необхідними для проходження майбутньої зими.

Українсько-американський дім висловив подяку Товариству „Соняшник“ за організацію цього заходу.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Міжкрайова...

(Закінчення зі стор. 8)

добре діло на благо України, заради її Великого завтра.

Але майбутнє неможливе без минулого. Минуле є тим корінням, яке живить соками ціле дерево, його крону і листя. Саме тому організатори наголосили цю тяглість, назвавши юнацькі підтабори важливими культурними і історичними місцями. Собор Святої Софії, побудований у княжому Києві в 1018 р., є осередком духовності України і свідченням її величчя минулого. Площа Ринок у Львові, яка виникла в Галицько-Волинському Князівстві, є символом відродження, адже саме тут вирували події Листопадового Зриву у 1918 р., в 1941 р. був проголошений Акт Відновлення Української Держави, у 1990 р. вперше після довголітньої радянської окупації над ратушею замайорів синьо-жовтий прапор. Підтабір Золоті Ворота названий на честь оборонної структури Княжої Русі, яка захищала Київ від ворожих нападів і була символом його сили і

незламності. Козацька Січ є символом боротьби українського народу за свою волю і незалежність. Цей козацький дух піднімає і нинішнє українське військо захищати свою Батьківщину.

Таким чином, організатори МПЗ-2023 своєю програмою, гаслом, заняттями і структурою зуміли показати тяглість української історії, її духовність і закликали всіх пластунів об'єднатися у спільній праці для допомоги Україні. Їм вдалося поєднати скавтську програму з українською культурою і історією, зміцнивши учасників МПЗ і фізично, і духовно. До організаційного комітету Зустрічі входили: пл. сен. Марко Якубович, пл. сен. Андрій Козак, ст. пл. геть. вірл. Наталка Тарасюк, пл. сен. Христя Козак. Комендантом МПЗ був пл. сен. Василь Літепло, головним бунчужним – пл. сен. Роман Якубович, референтом програми – пл. сен. Мішель Геврик, головним прогульковим – пл. сен. Роман Мушка. Дякуємо всім, хто долучився до організації МПЗ-2023 і доклав зусиль, щоби в Пласті виростав „новий люд“, який неодмінно збудує Велике Завтра.

Разом з Відділом СУМ

14 жовтня парафіяни Української православної церкви св. Володимира на чолі з о. Володимиром Музичкою були на Службі Божій в каплиці на терені „Українського села“ в Сомерсеті, Нью-Джерсі. Цього разу служба була особливою, бо до гостей з Нью-Йорку приєдналася молодь з Відділу „Дніпро“ Спілки української молоді з Савт Бавнд Бруку, Нью-Джерсі.

– Андрій Фесак, Нью-Йорк

Пластуни готуються до заняття на каное.

YOUR RETIREMENT GOALS JUST GOT BETTER

EFFECTIVE 09/13/2023

MYGA
MULTI-YEAR **GUARANTEED** RATE

NEW PRODUCT 5-YEAR
5.25%

3-YEAR
4.75%

Great rates you can rely on...

UNA is here for you!

LONG-TERM ANNUITIES

5.50%*
5 YEAR
2ND YEAR 5.00%

5.75%*
7 YEAR
2ND YEAR 5.00%

8.00%*
9 YEAR

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.
RATES SUBJECT TO CHANGE.
NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

* FIRST YEAR RATE.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

Корпоративна Рада Директорів Українського Народного Союзу

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ НЮ-ДЖЕРЗІ

відбудуться

в неділю, 12 листопада 2023 року, о годині 2:00 по пол.

в Українському Американському Культурному Центрі
60 N Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

У нарадах зобов'язані взяти участь члени управи окружного комітету,
та члени управ від наступних відділів:

25, 27, 37, 42, 70, 76, 133, 134, 142, 155, 171, 234, 269, 287

Гостей та членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьмуть участь члени Корпоративної Ради Директорів:

Роман Гірняк - Президент УНСоюзу
Стефко Вох - Головний Секретар УНСоюзу

За Управу Округи,

Марія Дрич - Голова Округи
Люба Демітрі - Заступник Голови
Оксана Станько - Секретар

DNIPRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

UKRAINIAN FCU
**WE START &
END WITH U**

Offering a Full Line of
PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на нерухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

Nationwide Access

Members have access to **30,000 no-fee ATMs** and **5,000 Shared Branches** nationwide through CO-OP network

UKRAINIAN
FEDERAL CREDIT UNION

УКРАЇНСЬКА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

ROCHESTER, NY | AMHERST, NY | BOSTON, MA | BUFFALO, NY | CHARLOTTE, NC
CITRUS HEIGHTS, CA | FEDERAL WAY, WA | PARMA, OH | PORTLAND, OR
RANCHO CORDOVA, CA | SYRACUSE, NY | VANCOUVER, WA | WEBSTER, NY

ukrainianfcu.org

FEDERALLY INSURED BY NCUA

НУМІЗМАТИКА

На честь військової розвідки

Георгій Лук'ячук

6 вересня в Україні відзначали День військової розвідки ЗСУ. З нагоди свята Національний банк України випустив пам'ятну монету, присвячену військовій розвідці України та її ролі у захисті національних інтересів.

На презентації нової монети були присутні голова Національного банку України Андрій Пишний та начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирило Буданов.

Пам'ятна монета на честь військової розвідки.

Пам'ятні монети України

Монета „Українська спадщина. Український борщ“

Георгій Лук'ячук

Національний банк України ввів у обіг пам'ятні монети „Український борщ“ номіналом 5 та 10 грн. Минулого року ЮНЕСКО внесла борщ до переліку об'єктів нематеріальної культурної спадщини.

На аверсі монет зображено господиню на тлі печі під час приготування борщу. На реверсі в центрі зображено тарілку з червоним борщем. Оформлення монети розробив

Заслужений художник України Микола Кочубей.

Національний банк України викарбував пам'ятну монету „Країна супергероїв. Дякуємо енергетикам!“. Монету ввели в обіг з 26 вересня. На аверсі викарбувано композицію, яка символізує енергосистему України. На реверсі зображено стилізований тризуб – у вигляді трьох брил каменю. Якщо повернути монету, ці брили складуться в букву „Е“, що є позначенням на слово „Енергетика“.

Монета „Країна супергероїв. Дякуємо енергетикам!“

Моя історія. 32 роки Незалежності

Георгій Лук'ячук

Музей історії міста Києва, Національний банк і „Укрпошта“ вперше об'єдналися для презентації виставкового проекту „Моя історія. 32 роки Незалежності“. В одному експозиційному просторі поєднуються 32 об'єкти сучасних українських мистців, колекція монет та марок, які передали Нацбанк та Укрпошта.

Кожен рік відновлення незалежності проілюстровано мистецькими роботами авторства Івана Марчука, Назара Білика, Олександра Дубовика, Олександра Животкова, Наталії Корф-Іванюк, Анатолія Криволапа, Олександра Ройтбурда, Владислава Шерешевського, Олега Шупляка та багатьох інших знаних мистців

сучасності.

Національний банк запровадив власну нумізматичну програму майже 30 років тому, щоб відзначати ювілейні та історичні дати, пам'ятні події України та світу. Тож практично кожен рік на шляху України як незалежної та суверенної держави відкарбований у металі. І кожна з монет презентує один рік із життя незалежної України. Історичну, мистецьку та просвітницьку складову проекту доповнюють марки, надані Національним оператором поштового зв'язку. Укрпошта передає Музею історії міста Києва колекцію марок, випущених за роки української незалежності.

Відвідати виставку можна до 5 листопада.

Село Кобижча...

(Закінчення зі стор. 6)

народження пам'ятає, коли наприкінці 1932 року в їхню хату прийшли п'ятеро активістів. Залізними палками штрикали долівку. Шукали зерно. Торбинку з ним мати заховала на під і посадила його, восьмирічного, на неї. Іван Глушаниця прогнав його й відібрав торбу із зерном. Мати плакала і просила повернути, а у відповідь почула: „Не подохнуть твої діти, хай їдять половину“. Батько й правду носив додому половину і її ретельно переточували. Пам'ятає він також смерть від голоду всієї родини сусіда Трохима Розколія та вбивство на городі Тимофія Книша за те, що той вигрібав із землі і їв посаджені лущипайки картоплі.

З болем згадувала ті події Катерина Юрченко. Їй тоді було 11 років. Братика Степанку виповнилося п'ять. І ось весною він збирав у калюжі та їв дощових черв'яків. Згодом він помер. Померла і менша сестричка і перед смертю просила вона скибочку хліба. Але не могли дати, бо не було. Пам'ятає жінка, як людей виганяли на поле збирати колоски із землі. Там стояв наглядяч. Одна жінка не втерпіла і сховала три колоски за пазуху. Наглядяч побачив і велів її повісити тут же, на полі.

У той час шестирічній Катерині Товстенко запам'яталося, що в їхній родині померли голодною смертю два братики восьми і десяти років. Пам'ятає, що мама, коли йшла з дому, діток постійно зачиняла в хаті. Були тоді люди, які викрадали дітей, різали їх, і м'ясо продавали на базарі.

Весною 1933 року в Кобижчі почалось найстрашніше і найжахливіше –

людодіство. В голодному божевільні люди коїли нелюдські вчинки. За словами Марії Сало, вона з подругою зайшла до тітки Килини. Жінка дивилася на них безумними очима і почала кричати, що їжі в неї нема і забирати нічого. „Ось бачите, залишилася лише дитина, і я її зараз варю“, – і показала на казанок у печі.

У нас, розповідала Марія Сергієнко, під двором від голоду помер Микола Білодід. Односельці мерли, мов мухи. Люди сиділи під парканами і чекали смерті, бо мертвих не було вже кому з хати витягнути. Померлих теж не хоронили, бо не було кому підняти гроба. Та й зробити його не було кому. Ось і клали людей штабелями на вулиці, а потім брали за руки-ноги і закидали на віз. Звозили всіх до однієї ями, там і закопували.

Такі свідчення жителів Кобижчі можна продовжувати. Я ж пропоную відшукати згадки про жахливу національну трагедію на сторінках тодішньої бобровицької районної газети „За суцільну колективізацію“. Скажу відразу: у ній не було жодного натяку про страшенний голод у країні і районі.

Газета закликала зробити більшовицький наступ по ворогах радянської влади і виконати план хлібозаготівель на 100 процентів у встановлені терміни. Щоб ще більше налякати людей, газета друкує постанову про те, що Бобровицький район, до якого належить і Кобижча, відстає у хлібозаготівлі, і тому до нього заборонено ввозити всі промислові і господарчі товари, аж доки він не досягне рішучого зрушення у виконанні хлібозаготівлі.

Влада вимела в кобижчанців весь хліб. Та на цьому не заспокоїлася. Серед лютої зими вона взялася за

збір картоплі. Районна газета за 6 січня 1933 року привертає увагу гаслом про те, що заготівля картоплі дорівнює хлібозаготівлі. А її районний план восени виконали лише на 28 процентів. Тепер же, пише газета, „ми заготовляємо лише один відсоток від п'ятиденного завдання. До тих, хто не здає картоплю, вживатимуться такі ж репресивні заходи, як і під час хлібозаготівлі“. Далі газета наголошує: „Незважаючи на зимові умови, примусити куркулів відкопати картоплю в ямах і негайно здати її до пунктів“. І це в січневій морози.

„Червоним судом над куркульсько-контрреволюційною зграєю“ розпочався і 1933 рік. Саме на Різдво, 7 січня, в Кобижчі відбулася виїзна сесія Чернігівського обласного суду. Розглядали справу про куркульсько-контрреволюційну зграю, якою керував куркуль Пономаренко і яку викрили органи ГПУ. Ця „зграя“, пише районна газета, протискувала на керівні посади в сільраді й колгоспи людей, які активно діяли на зрив політгосподарських кампаній, особливо хлібозаготівлі, підбурювали несвідому частину бідняків і середняків села. Вони розвалювали колгоспи із середини, завдавали шкоди, дискредитували колгоспне виробництво, проводили різні контрреволюційні провокації, спрямовані на зрив завдань радянської влади та партії.

Аби якось вижити, люди змушені були красти в колгоспах. Стайничий Сергій Передерій краде дерть від коней і несе її годувати родину. Свинарки Оришка Малько та Пріська Кладинога теж крадуть обмішку. У злодії записали вартових біля комір Степана Гусака, Степана Горбача та Івана Патюту. Виявляється, вони переточують торішню пшеничну

полову і вибірюють з неї зерно.

Нинішнє і майбутнє покоління кобижчан мають бути глибоко вдячними юним дослідникам цієї трагічної сторінки історії села на чолі з їхнім керівником О. Данилевською, в якої самої серед жертв голодомору дві рідних тітки – Ольга та Марія, за те, що вони вчасно записали спогади очевидців людомору і тепер можуть донести їх до нащадків. Біля приміщення колишньої середньої школи вони висадили вишневий садок пам'яті жертв Голодомору.

Увічнила пам'ять земляків і місцева влада. На цвинтарях встановили й освятили символічні пам'ятні хрести жертвам голодомору свого села. Замислилися вони й над тим, скільки ж кобижчанців влада заморила голодом у ті роки страшного терору? Ажже тодішня влада знищила записи в сільських радах про дати народження і смерті.

Сільські дослідники, щоб наблизитися хоча б до мінімально реального показника кількості жертв Голодомору, зробили максимальну кількість обчислень різними способами. Ентузіаст Віктор Домбровський зробив шість підрахунків за принципово різними методиками та вихідними даними. Результати в усіх майже збігалися. Матеріали відправили до профільних інститутів та наукових центрів. За найскромнішими підрахунками, зійшлися на думці, що в Кобижчі під час Голодомору від недоїдання і штучно організованого голоду померло щонайменше 1,100 осіб. Ось така братська могила лише в одному українському селі за неповні два роки...

Микола Гринь, член Національної спілки журналістів України.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

30 річний незмінний відсоток

6.829% APR*

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310   Toll Free: (888) SELF-REL   Email: Info@selfrelianceny.org   Website: www.selfrelianceny.org

*APR as of 10/18/2023 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 20% down-payment required; must be 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

НОВІ ВИДАННЯ

Книга про місто пам'яток

Михайло Михайлинин

БЕРЕЖАНИ. – Краєзнавець, інженер, почесний громадянин Бережан Богдан Тихий представив читачам

У оновленій каплиці колишньої заборонки для сиріт.

третій том своєї книжки „Бережани – місто пам'яток“. Видання присвячене 650-літтю першої згадки про Бережани. Автор розповідає про одного з найкращих скульпторів Європи першої половини 17 ст. Іоана Пфістера, про його мистецьку спадщину, яку він створив у Бережанах. Однією з перших робіт є надбрамний кам'яний портал головної брами замку, обрамлений двома колонами та консолями з акантовим листям, на якому зображено п'ять гербів – власників замку та родичів їхніх дружин. На лучковій арці – розети троянд, якими прикрасив свої роботи скульптор.

Бережанці пам'ятають про заборонку сестер служебниць для сиріт, яка існувала на пожертви. Також монахині працювали у бережанському шпиталі для убогих. Захоронка проіснувала до березня 1947 року, її розігнала радянська влада. Будинок, що був власністю монастиря, реквізовано, а майно пограбовано. При вулиці, на території захоронки, збереглася велика мурована каплиця, де таємно

охрещували новонароджених дітей.

У книжці розповідається про добродійність графа Якуба Потоцького, за його кошти в Бережанах було збудовано лікарню, на її території встановлено фігуру Божої Матері. У приміському селі Рай досі зберігся палац Потоцьких і старовинний парк з чудовими ставками.

Є у Бережанах капличка на спомин жертв сталінських репресій. Вона розташована навпроти приміщення колишньої в'язниці, в якій 1940 року енкаведисти мордували українських патріотів. У червні 1941 року після раптового відступу більшовиків у в'язниці знайдено 150 жертв молодих дівчат та чоловіків із страшними слідами тортур. На подвір'ї стояли два трактори із працюючими дизельними двигунами, щоб ніхто не почув пострілів та криків. Майже всіх жертв поховано у спільній могилі на бережанському цвинтарі й встановлено березовий хрест з вінком колючого дроту, яким були обв'язані тіла деяких в'язнів.

Автор книжки Богдан Тихий.

Із світлин меморіальних таблиць читач дізнається, що бережанці вшановують пам'ять мецената культури, земляка, доктора Романа Смика, Митрополита Андрея Шептицького, політв'язня, поета і краєзнавця Левка Горохівського. Також у книжці є меморіальні знаки сучасним героям-бережанцям, які віддали життя за Україну. Серед них – Герой України, старшина Максим Ридзанич.

Катерина Таран – зірка телебачення

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 6 жовтня у Черкаському національному університеті ім. Богдана Хмельницького відбулася посмертна презентація книги заслуженої журналістки України Катерини Таран „Поміж реалій та ілюзій“, яка творила телебачення Черкащини.

Організатором виступила Черкаська обласна організація спілки журналістів. Серед організаторів однокурсники К. Таран по факультету журналістики Микола Тимошик – доктор філологічних наук, професор, головний редактор наукового журналу „Український інформаційний простір“, засновник і директор науково-видавничого центру „Наша культура і наука“, автор підручників і посібників із видавничої справи й журналістики; Юрій Плаксук – колишній голова Держкомтелерадіо України, письменник; Галина Дацюк – редакторка всеукраїнського тижневика „Слово Просвіти“, письменниця; Віталій Москаленко – багаторічний посол

України на Балканах; Володимир Чопенко – відомий журналіст-аграрник видання „Дзеркало тижня“; Алла Ковтун, колишня головна редакторка газети „Урядовий кур'єр“.

Збірка містить тексти радіо- й телевізійних сюжетів, інтерв'ю, нотатки з численних записних книг журналістки, які упорядковані в окремі розділи.

У видання вміщено передмову М. Тимошика, спогади родичів, друзів, однокурсників і колег, біографію авторки, фотолітопис із її життя. Упорядники: Галина Дацюк, Ольга Таран, Микола Тимошик.

К. Таран за кілька місяців до смерті говорила, що хотіла б видати книгу зі своїми статтями, інтерв'ю. Цей задум здійснили друзі уже без неї в 2020 році, додавши туди спогади однокурсників, колег і близьких авторки.

Брат К. Таран Олександр розповів про ідею створення книги, а також, де шукали фінансування: „Вона завжди хотіла написати книгу про своїх героїв, а ми згадали й про неї саму, як героя. На жаль, вона померла, а укладачі вирішили зробити так, щоб видання слугувало пам'яттю про неї. Коли все було готове, постало питання за що її видавати? Я зателефонував своїм давнім знайомим – це Михайло Савченко та Петро Євич, які займаються аграрним бізнесом. Вони не дали мені й хвилини, сказали: „Питань немає, ми заплатимо, ми знаємо Катю“.

Микола Тимошик – один із упорядників збірки, однокурсник Катерини по факультету журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка – розповів, що ця книга повинна бути настільною для студентів, які опановують спеціальність „Журналістика“. „Її авторка толерувала журналістику, якої в нас зараз немає. Це журналістика з людським обличчям, з національною душею. Катерина Таран була журналісткою, яку не любила влада, і яка завжди

говорила правду. Одна жаринка-смішинка з книги: „У мене четверо дітей, свиня, теля, корова, чоловік. І ми всі співаємо“. Тепер життєрадісний, часом іронічний, а то й саркастичний погляд на життя журналістки Катерини Таран збережений у книжці“.

Учасники презентації, майбутні журналісти, отримали в подарунок від організаторів збірку „Поміж реалій та ілюзій“.

Микола Тимошик
про Катерину Таран

Катерина Таран мала особливий характер, гартований долями не одного покоління її гордого і непокореного ніким хліборобського роду. Такі не прогинаються, не „танцюють“ перед начальством, не випрошують нагород. Такі завжди мають свою думку, і не бояться її відстоювати. Такі обирають правдолюбство і честь. І таких не люблять. До пори до часу їх терплять, але шукають нагоди позбутися.

Журналістку високої професійної проби витісняли з Черкаського обласного телебачення – довго, підступно, уперто. Різних пережила начальників, але найбільші удари переносила від тих, хто мало тямив у професії, але вмів дружити з владою, догоджати їй і „капати“ на негодних. І таких, як відомо, у нашому цеху надто багато. Її телепередачі та документальні фільми стало показувати у світовій телевізійній мережі, її неодноразово запрошували на журналістські майстер-класи та форуми до США і Китаю. А в себе в Черкасах вона виявилася непотрібною. Точніше, негідною.

Пробувала виживати самостійно. Створила, привнесла „свіжу кров“ у новостворену телестудію „Рось“. Створила потужні авторські програми, запровадила прямі етери, запрошувала в студії людей мислячих, патріотичних, які не боялися казати

Катерина Таран

правду. Втім дилетанти й не патріоти незабаром і тут зробили свою чорну справу: Катерина змушена була залишити своє найкраще творче дітище.

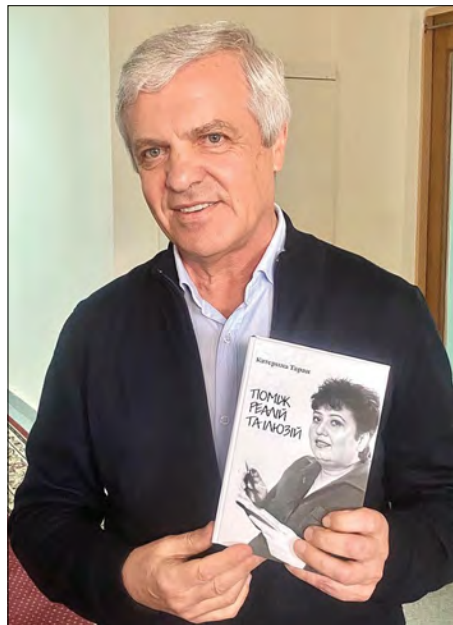
З головою кинулася викладати фахові предмети на спеціальності „Журналістика“, яку відкрили в Черкаському університеті. Зуміла швидко влюбити в себе студентів. Її там називали не інакше, як легендою сучасної журналістики.

Початок 64-го року свого життя вона прожила всього лише три дні... Прощалися із Заслуженою журналісткою України 8 січня 2019 року у Черкаському будинку трауру.

Ті близькі й друзі, хто їхав на цей похорон до Черкас із Києва чи інших країв, сподівалися, що міська й обласна влада бодай у якийсь спосіб відреагують на цю печальну подію, віддадуть останню шану людині, яка упродовж десятирок років вірою й правдою служила рідному краю; яка потужно прославляла його на різноманітних всеукраїнських і світових етерах; яка так професійно долучилася до оновлення інформаційного поля дорогого кожному українцеві Шевченкового краю, до втілення сокровених заповітів Кобзаря.

Однак тодішня черкаська влада знехтувала й цією давньою українською

(Закінчення на стор. 14)

Микола Тимошик з книжкою Катерини Таран „Поміж реалій та ілюзій“. (Фото: Олександр Костирко)

Наші філії
в штатах
Іллінойс
Мічіган
Нью Джерзі

НЕЩОДАВНО В АМЕРИЦІ? ОБМЕЖЕНА КРЕДИТНА ІСТОРІЯ?

selfreliance.com

ТАК,
ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ
ПОЗИКУ НА ЖИТЛО

*Вигідні
умови*

**ІЗ НАШОЮ СПЕЦІАЛЬНОЮ
ПРОГРАМОЮ**

НАЗНАЧАЙТЕ ЗУСТРІЧ ІЗ НАШИМИ СПЕЦІАЛІСТАМИ
за телефоном: 888-222-8571 або онлайн: selfreliance.com

ТАК,
ВИ МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ
ПОЗИКУ НА АВТО

*Низькі
відсоткові
ставки*

ПОДАВАЙТЕ АПЛІКАЦІЮ ОНЛАЙН
або безпосередньо в наших філіях

SELFRELIANCE FCU - ВАШ НАДІЙНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР!

EQUAL OPPORTUNITY LENDER

ПОДОРОЖІ

У селі Василя Стуса

Світлана Орел

РАХНІВКА, Вінницька область. – Село занепадає, залишилось близько 400 мешканців. І було б воно не примітне нічим, але тут народився і провів свої перші дитячі роки видатний поет, дисидент, політв'язень радянського режиму, символ української совісти Василь Стус.

Музей поета-дисидента розташований в приміщенні школи ім. Василя Стуса. Власне школи, як такої, вже немає. Торік її закрили через відсутність учнів. Але приміщення – добре, недавно відремонтоване. Музей

Музейна кімната-камера. (Фото: Світлана Орел)

тут відкрили у 1997 році. Неподалік – селянська садиба, де В. Стус народився у 1938 році та провів перші роки життя до переїзду родини на Донеччину. Донедавна там мешкали родичі Стусів.

Біля музею найперше впадає у око гарний просторий парк. Його посадили у 2008 році односельці поета, як пам'ять про земляка. За 15 років виросли міцні дуби, затишна калинова алея, ясніє березовий гай. У парку – кілька дерев'яних, прикрашених різьбою бесідок, такі ж лавки, усе виготовлене сільськими умільцями.

Цікава сама поява музею, який завідувач Дмитро Омелянчук з гордістю називає народним. І не тому, що хтось надав музею таке звання, а тому, що створений він і наповнений завдяки ініціативі мешканців Рахнівки. Коли на початку 1990-их Україна дізналась про духовний подвиг і незламність В. Стуса, мешканці села постановили створити народний музей. Серед експонатів музею – вишита сорочка Стуса, його дитяча колиска, старовинний патефон та інші речі родини Стусів. Загалом понад 500 експонатів. На подвір'ї збереглася криниця, яку викопав батько поета.

У становленні музею і впорядкуванні території навколо нього у ті роки дуже допоміг тодішній начальник обласної Вінницької міліції Віктор Тяжлов. На думку Д. Омелянчука, він, як представник радянської правоохоронної системи, відчував

Сучасний пам'ятник Василю Стусу перед сільською школою, названою в його честь.

провину перед дисидентом-політв'язнем. З його ініціативи умільці з виправної колонії у селищі Стрижавка створили перший пам'ятник поетові, який встановили біля школи. Він простояв кілька років. Але дружині поета Валентині та синові Дмитрові він не сподобався. Тож нині тут – робота скульптора Сергія Довганя.

Крім книг, фотографій та особистих речей поета, тут, в одній з кім-

нат, відтворили карцер – місце, де закінчилось його життя. Музей виграв грант на 100 тис. грн, і нині Д. Омелянчук та його колега Світлана Кобзар працюють над розширенням експозиції.

Відвідувачів у музеї не бракує. Щотижня відбувається дві-три великі екскурсії. Туристів сюди направляє Вінницьке бюро туризму, та й ім'я В. Стуса говорить саме за себе – відвідували музей гості з Європи і США.

Мініскульптура присвячена літері „І”

Георгій Лук'ячук

У Києві відкрили нову мініскульптуру. Вона присвячена літері „І”. Скульптурка розміщена у місці, тісно пов'язаному з українськістю, філологією та плеканням слова, – на вході до корпусу Навчально-наукового інституту філології Київського університету. Встановили 41-у скульптуру меценати – родина Островських – Олег, Єва та Соломія, які подарували киянам такий важливий символ до Міжнародного дня грамотності. Автор скульптури – Юрій Білявський.

Мініскульптура присвячена літері „І”.

Катерина Таран...

(Закінчення зі стор. 12)

ською традицією. Не прийшла, не пошанувала, не вважала за потрібне прислати від імені себе бодай якого клерка з відділу преси обласної чи міської адміністрації.

Промовляла одна людина – представниця похоронного бюро. Сухим, безстороннім і монотонним голосом вона зачитала коротку біографію, а далі, на цілий аркуш, стала перелічувати публічно діагнози покійної, від яких, вона, мовляв, і померла. Нечувано, по-дикунськи. Такого жажіття ніде не довелося чути й бачити.

Не знайшлося в тому залі нікого з черкаських журналістів чи колег, хто добре знав її, в кого на очах відбувалося оте фарисейство з її витісненням із професії, хто сказав би громаді прямо і чесно: Катерина померла не від діагнозів; укоротили їй віку пря-

мі й приховані опоненти та заздрісники, також і байдужість близького оточення.

І це гірка правда нашого буття в професії. Якщо для тебе журналістика – не ремесло, а покликання. І стан душі. І група крові...

Найболючіше і найнесправедливіше в тій дивній офіційній тризні було те, що офіційна представниця похоронного бюро українського міста Черкаси зачитувала той сухий і примітивний текст російською мовою. Мовою держави-окупанта, яка на момент похорону вже п'ятий рік вела проти України і української мови неоголошену війну.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на доповідь

Професора Мирослава Шкандрія

(Манітобський університет)

Дивізія “Галичина”:

історичний контекст і сучасні питання

В історичній науці та в інтелектуальному дискурсі час до часу зринають питання, які набувають суспільного розголосу. Нещодавно такого розголосу набула тема військового формування Другої світової війни—Дивізії «Галичина». Професор М. Шкандрій присвятив цій темі ґрунтовну монографію *In the Maelstrom: The Waffen SS “Galicia” Division and Its Legacy* (McGill-Queen's University Press, 2023). Під час доповіді науковець з'ясує генезу створення Дивізії, її участь у військових діях, відмежувавши строгі історичні факти від пропаганди та, зокрема, відповідь на питання, над яким полемізує чимало істориків: Чому молодь зголошувалася до Дивізії? Чому назва Ваффен-СС? Була це українська чи німецька армія? Чи можна уважати дивізіоників військовими злочинцями? Як розуміти теперішню контрверсію про пам'ятники?

Мирослав Шкандрій – професор-емерит Манітобського університету та колишній керівник кафедри германістики та славистики. Досліджує аспекти сучасної української та російської культурної історії, зокрема аванґард, радянську літературну політику, націоналізм, імперіалізм та сучасні дебати навколо деколонізації. Статті Шкандрія публікувалися в *Canadian Slavonic Papers*, *Nationalities Papers*, *Nationalism and Ethnic Politics*, *Journal of Soviet and Post-Soviet Politics and Society*, *Kyiv-Mohyla Humanities Journal* та інших періодичних виданнях. Автор та редактор кількох книг і куратор кількох художніх виставок.

В суботу, 4 листопада 2023 року
о 5-й годині по пол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

Виявили 515 снарядів...

(Закінчення зі стор. 5)

було виявлено 515 смертельних знахідок.

„На боеприпаси тут натрапляли і 40 років тому, – повідомив заступник голови Золотоніської громади Олександр Флоренко. – Цього разу біля снарядів знайшли і рештки люд-

ських кісток. Це диво, що боеприпаси не здетонували, бо перші два снаряди дістав ківш екскаватора. На цьому місці колись був німецький шпиталь, а після деокупації Золотоноші – штаби радянських військ. Що це за снаряди і кому вони належали – мають сказати експерти“.

Невдовзі снаряди мають перевезти на підвільний майданчик і знищити. Людські рештки перепоховують.

With deep sorrow we announce that

Mary J. Kramarenko

age 92, of North Canton, formerly of East Windsor, NJ, passed away Saturday, October 7, 2023. She was born in Indiana, PA, a daughter of the late Demetrius and Nadia (Maniosky) Sherotsky, and had been a long-time resident of East Windsor, NJ. Mary was a graduate of Indiana High School, Indiana University of Pennsylvania, and received a Master of Fine Arts from Ohio State University. She retired from the New York City School system after 35 years as an art teacher. Following her retirement she became a well-known local artist in Princeton, NJ. Mary was a member of St. Andrew Ukrainian Orthodox Memorial Church in South Bound Brook NJ and was a member and Past President of the Hightstown Women's Club.

Mary was preceded in death by her husband, Peter Kramarenko, her sister, Olga Malcolm, and her brother, George Sherotsky. She is survived by three nephews and their families, Douglas Malcolm, Stephen Malcolm, and Stephen Sherotsky.

The family will hold a memorial service at a later date. Service information will appear in this newspaper and the funeral home website. The Formet-Clevenger & Gordon Funeral Home in Canton is in charge of arrangements. Condolences may be left at: www.gordonfuneralhomes.com. In lieu of flowers, contributions in Mary's name may be made to: St. Andrew Ukrainian Orthodox Memorial Church, 280 Main St., South Bound Brook, NJ 08880.

May she rest in peace.

Ділимося сумною вісткою, що 23 жовтня 2023 року відійшла на Вічну Ватру наша дорога Мама та Бабця

св. п.

Олена „Ліля“ Сохан

(1933-2023)

народжена в Чернігові 26 травня 1933 року.

Після Другої світової війни та перебування в таборі в Рензбург, родина переселилася до США і жила у Філадельфії. Ліля зацікавилася з майбутнім чоловіком Ігорем Соханом на Пластовому таборі. Разом з родиною, вони жили у Вудкліф Лейку, Нью Джерсі.

Кравчиня, креслярка, танцюристка народних танців, вчителька аеробіки та любителька народних ручних робіт, Ліля відзначалася доброзичливістю, оптимізмом та великою енергією.

У смутку залишилися

дочка - Марійка з мужем Богданом

син - Олег з дружиною Ольгою

внук - Нестор

ближча і дальша родина

Вічна їй пам'ять!

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет - ЗУАДК ділиться сумною вісткою зі своїми членами та українською громадою,

що 6 вересня 2023 року відійшла у вічність

довголітній президент ЗУАДК-у й активна громадська діячка

св. п. д-р Лариса Лозинська Кий

Рідним складаємо глибокі співчуття.

Вічна їй пам'ять!

Екзекутива і Дирекція ЗУАДК-у

UNION FUNERAL HOME

LYTWYN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами

на цвинтарі в С. Бавнд Бруку

і перенесенням тлінних останків

з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в BRONX, BROOKLYN,

NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“:

advertising@ukrweekly.com

Складно внести 20% на купівлю нового житла?

МОЖЕ ВАМ ДОПОМОГТИ

Вперше купуєте житло? АБО
Тоді це можливо з першим
внеском лише 10% без
додаткового страхування PMI -
унікальна пропозиція від ФКК SUMA!*

Придбайте житло своєї мрії,
сплативши лише 5% першого
внеску з приватним іпотечним
страхуванням (PMI)*.

**Зателефонуйте або надішліть SMS на номер 914.220.4900
або пишіть нам на електронну пошту loan@sumafcu.org**

Відскануйте QR
для найновішої
інформації

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

Для отримання додаткової інформації про одну з вищезазначених програм або будь-яких інших фінансових питань, які у вас можуть виникнути, ми готові підтримати вас, запропонувавши вигідні тарифи та персоналізовані обслуговування, яке ви звикли очікувати від СУМА ФКУ. Звертайтеся до кредитного відділу АФКУ з будь-якими питаннями або щоб подати заявку.

*Можуть застосовуватися обмеження або ліміти.

www.sumafcu.org

SUMAFcu NMLS# 527694

